

Nationella hälsoindexet 2021–2023

Kela^A

Tilastokeskus

 Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

Nationella hälsoindexet beskriver skillnader i sjukfrekvens och arbetsoförmåga

- Indexuppgifterna publiceras för välfärdsområdena, kommunerna och samarbetsområdena.
- Av indikatorerna publiceras även indexuppgifter som skilt beaktar män och kvinnor och som beskriver könsvisa regionala skillnader i sjuklighet och arbetsoförmåga. Till exempel index som beräknats för män beskriver regionala skillnader mellan män i sjuklighet eller i arbetsoförmåga.
- Många faktorer ligger bakom de regionala skillnaderna
 - På individnivå påverkar levnadsvanor – bl.a. rökning, alkoholkonsumtion, motion och matvanor – hälsan, men det finns många faktorer som påverkar levnadsvanorna.
 - Arbetslöshet, ekonomisk situation och utbildning samt å andra sidan kulturella och genetiska faktorer återspeglas i befolkningens hälsa och funktionsförmåga i regionen.
 - På servicesystemets nivå kan regionala skillnader i tillgången till social- och hälsovårdstjänster och hur man söker sig till tjänsterna återspeglas som regionala skillnader i förekomsten av sjukdomar och arbetsoförmåga.
 - Dokumentations- och vårdpraxis samt täckning av uppgifterna i vårdanmälningssystemet varierar mellan områdena.
 - I Ålands registeruppgifter kan det finnas brister som kan bero bl.a. på vård som erhållits i Sverige. Det är dock sannolikt att sjukfrekvensen på Åland är lägre än i det övriga landet. De i jämförelse med fastlandets områden exceptionellt låga indextalen från Åland är inte med i denna presentation.

Centrala rön 2021–2023

- **Sjukligheten** är högst i Norra Savolax, lägst i Västra Nyland.
 - Sjuklighetsindexet är högst för män och kvinnor i Norra Savolax. För män är sjukligheten lägst i Västra Nyland, för kvinnor i Österbotten.
- De regionala skillnaderna i sjukligheten är störst inom alkoholrelaterade sjukdomar, sjukdomar i muskuloskeletala systemet samt i psykisk hälsa.
 - I dessa sjukdomsgrupper är sjukligheten vanligare i välfärdsområdena i östra och norra Finland än i övriga landet.
 - Alkoholsjukligheten är också tydligt vanligare i Päijänne-Tavastland och Kymmenedalen än i hela landet.
- De regionala skillnaderna i arbetsoförmåga följer huvudsakligen samma mönster som de regionala skillnaderna i sjukligheten.
- **Arbetsoförmågans** nivå är högst i Kajaland och Norra Savolax, lägst i Västra Nyland.
 - För män är indexet för arbetsoförmåga högst i Kajaland och för kvinnor i Norra Savolax. Både för män och kvinnor är arbetsoförmågan lägst i Västra Nyland.
- De regionala skillnaderna i arbetsoförmåga är större för positiva beslut om yrkesinriktad rehabilitering än för sjukpensioner och sjukdagpenningar.

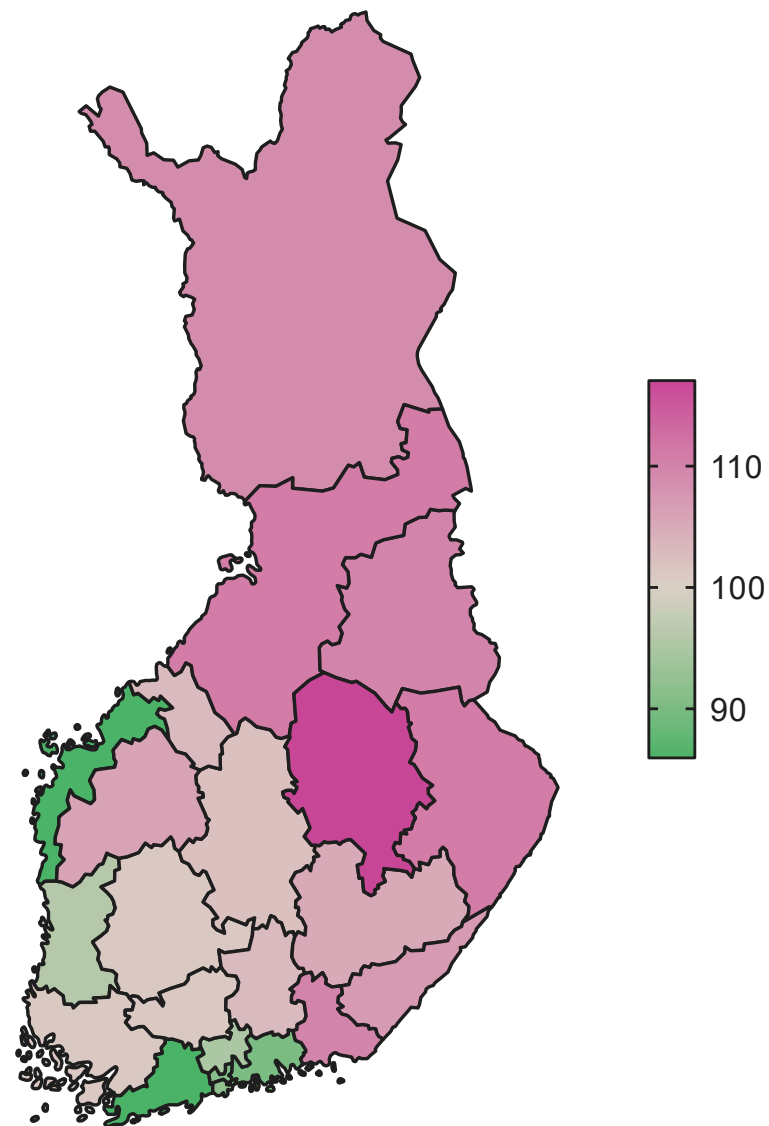

Totalindex för sjuklighet

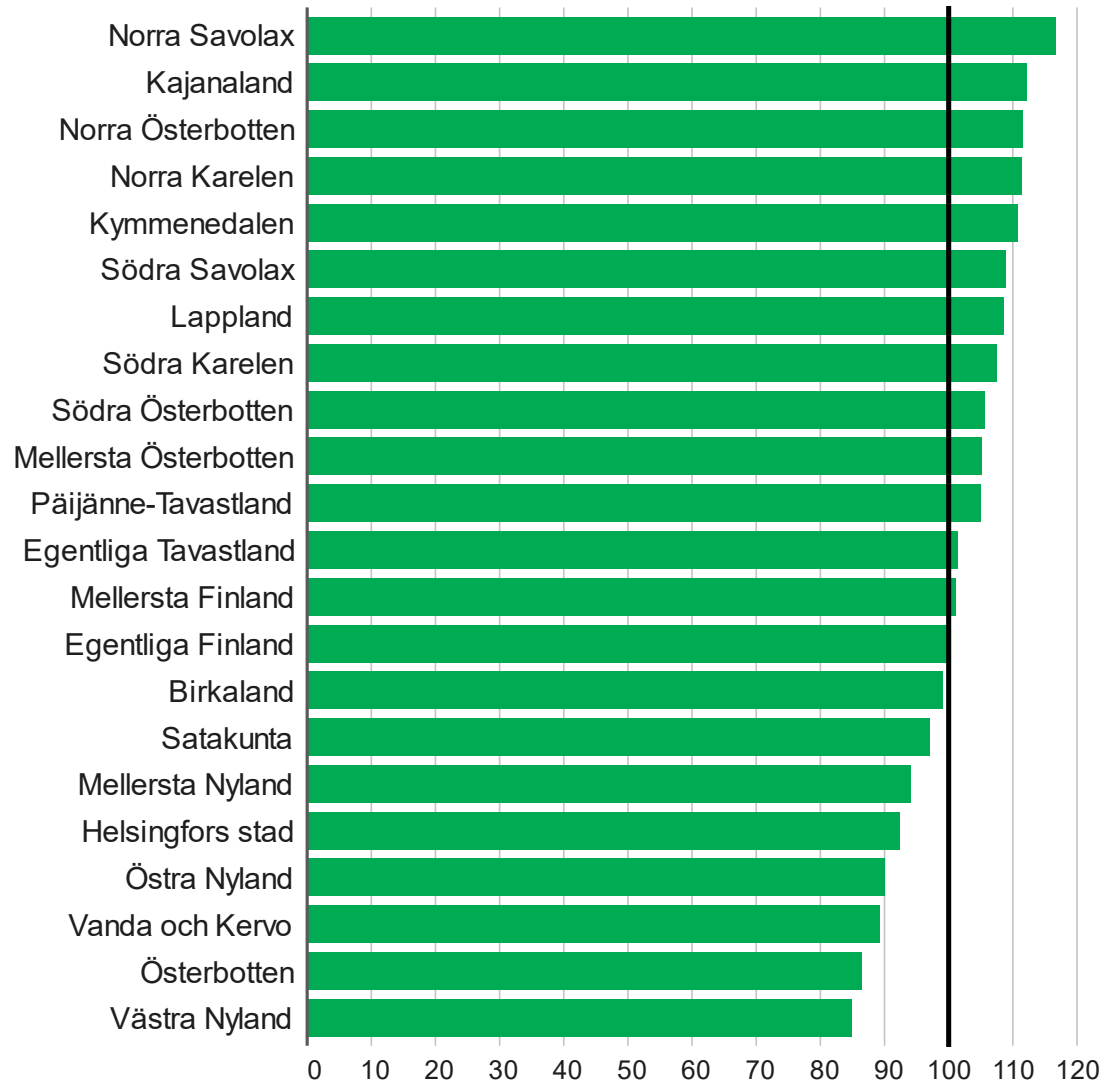
- Indexet mäter befolkningens sjuklighet i förhållande till hela landet. Indexet beaktar tio sjukdomsgrupper: cancer, kranskärslsjukdomar, cerebrovasculära sjukdomar, sjukdomar i muskuloskeletala systemet, psykisk hälsa, olycksfall, minnessjukdomar, lungsjukdomar, diabetes och alkoholrelaterade sjukdomar.
- Förekomsten av respektive sjukdomsgrupp viktas i totalindexet för sjuklighet i förhållande till sjukdomsgruppens betydelse för befolkningens dödlighet, arbetsoförmåga och livskvalitet samt kostnaderna för social- och hälsovården.
- Sjukligheten är högst i Norra Savolax och andra välfärdsområden i östra och norra Finland. Sjukligheten är lägst i Västra Nyland och Österbotten.

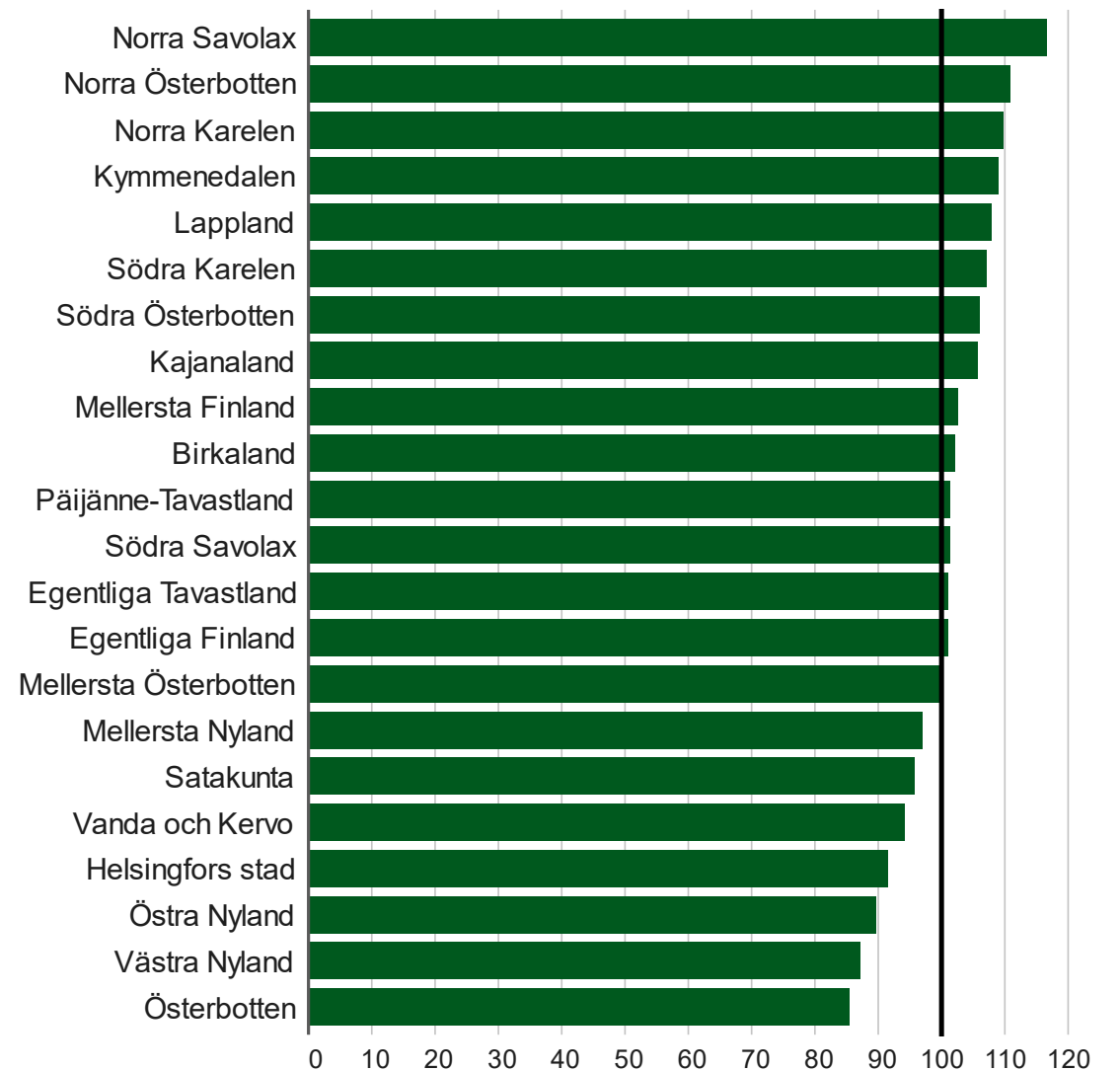
Sjuklighetsindex 2021–2023,
åldersstandardiserat

Sjuklighetsindex 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Sjuklighetsindex 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

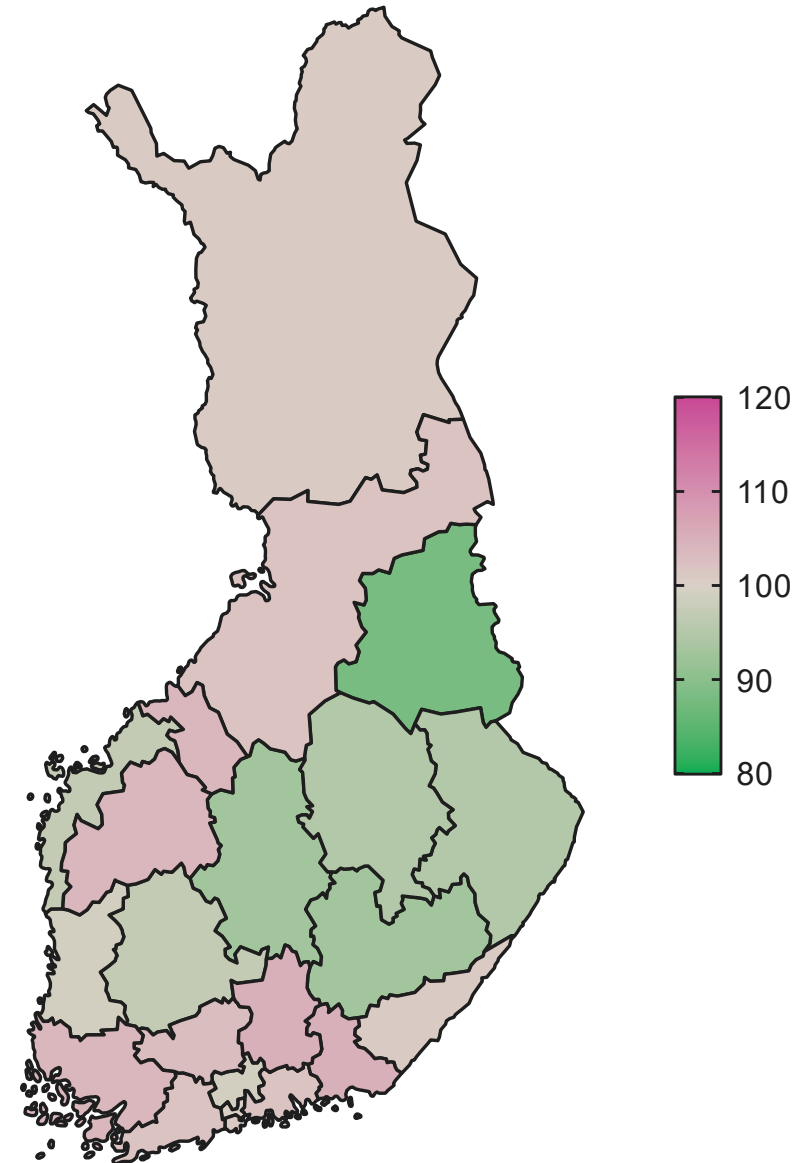

Cancer

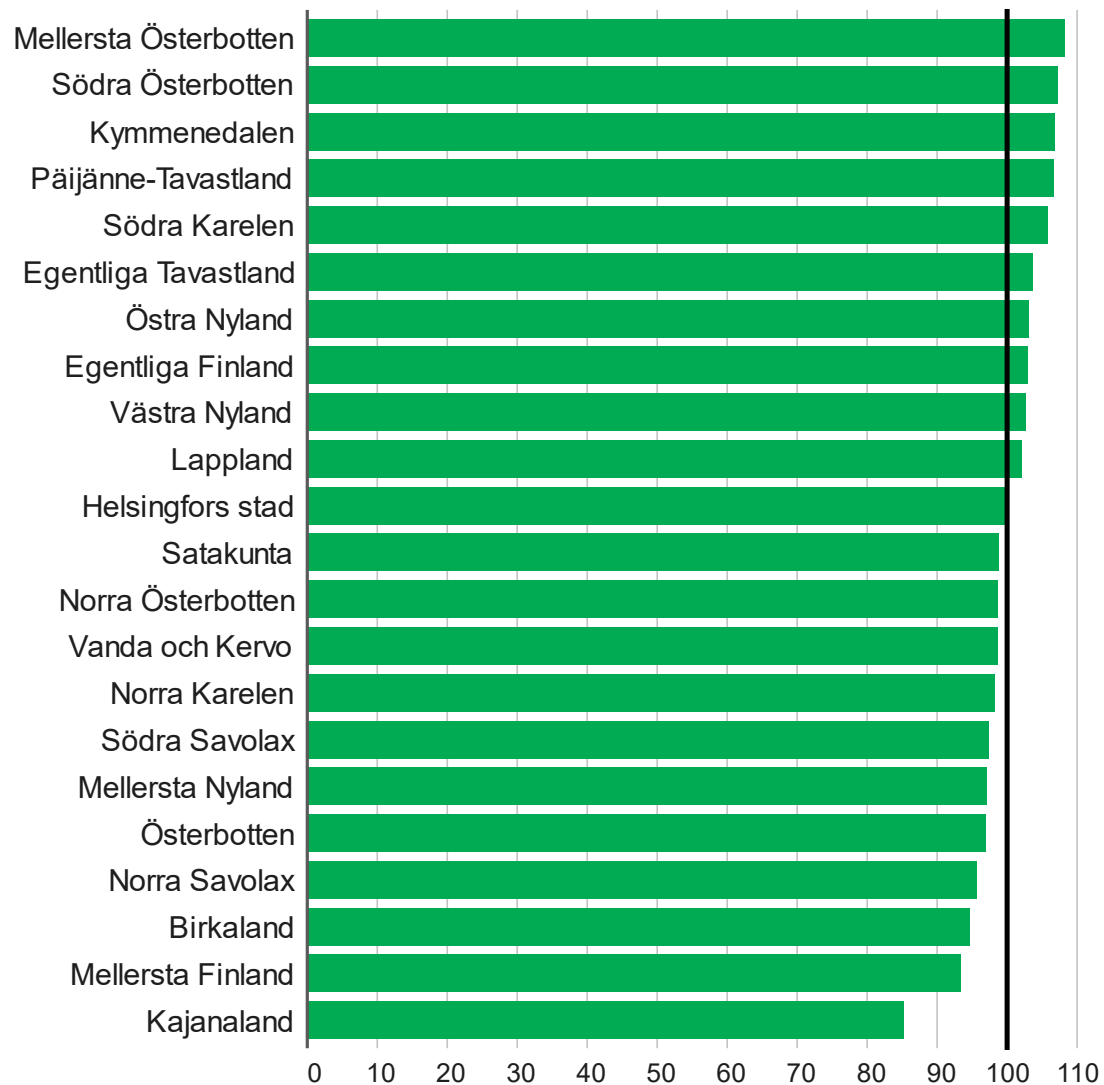
- Indexet beskriver incidensen av nya cancerfall bland befolkningen i området i förhållande till hela landet.
- Fastställandet grundar sig på uppgifter i Cancerregistret. Av de cancerformer som beaktas i indexet har hudcancer uteslutits, med undantag av melanom. I indexet beaktas inte återfall av cancer eller skillnader mellan olika cancersjukdomar vad gäller cancerbehandlingen och cancerdödligheten.
- De regionala skillnaderna är mindre i cancerindexet än i de övriga sjukdomsgrupperna.
- Cancerincidensen är högst i Päijänne-Tavastlands och Kymmenedalens välfärdsområden, lägst i Kajanalands och Mellersta Finlands välfärdsområden.
- Ett indextal som är högre än genomsnittet kan vittna om en stor cancersjuklighet i området eller samtidigt om lyckad tidig diagnostisering av cancer i området.

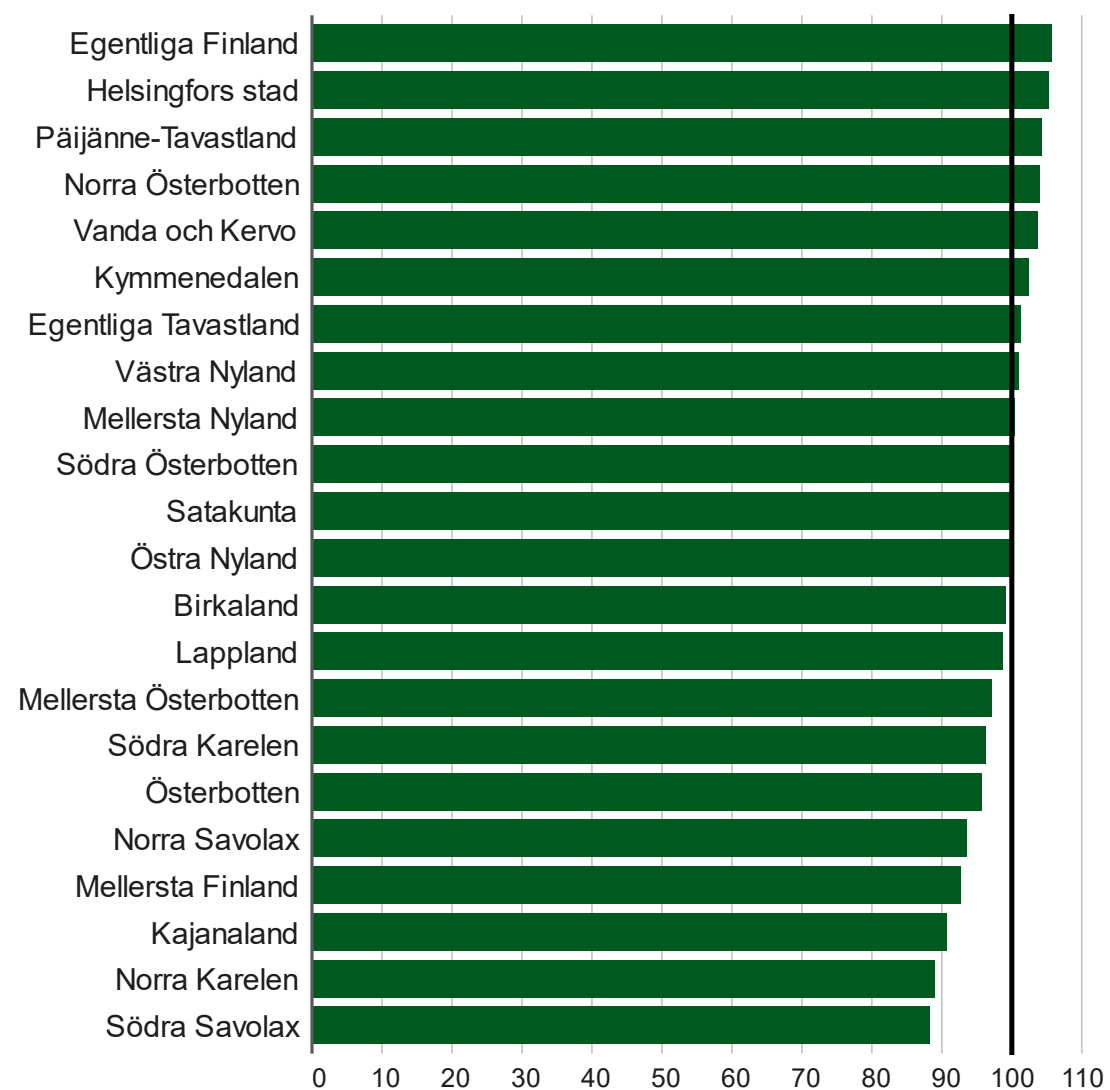
Cancerindex 2021–2023, åldersstandardiserat

Cancerindex 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Cancerindex 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

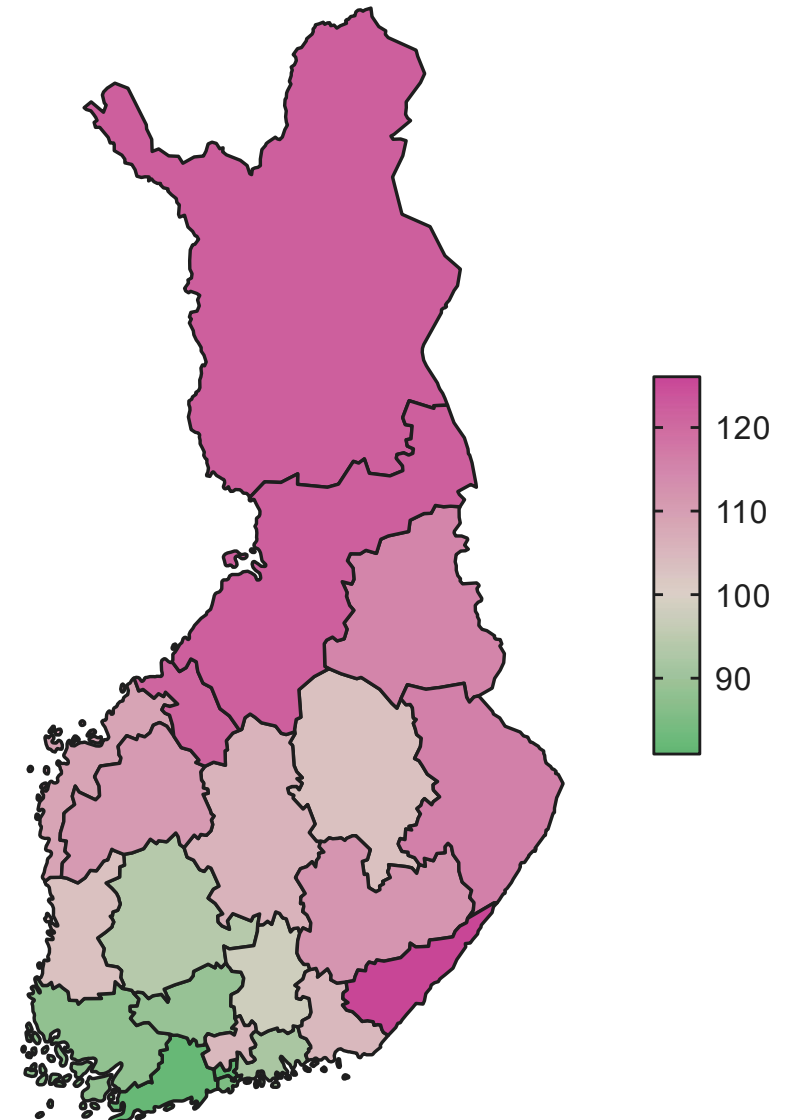

Kranskärslssjukdomar

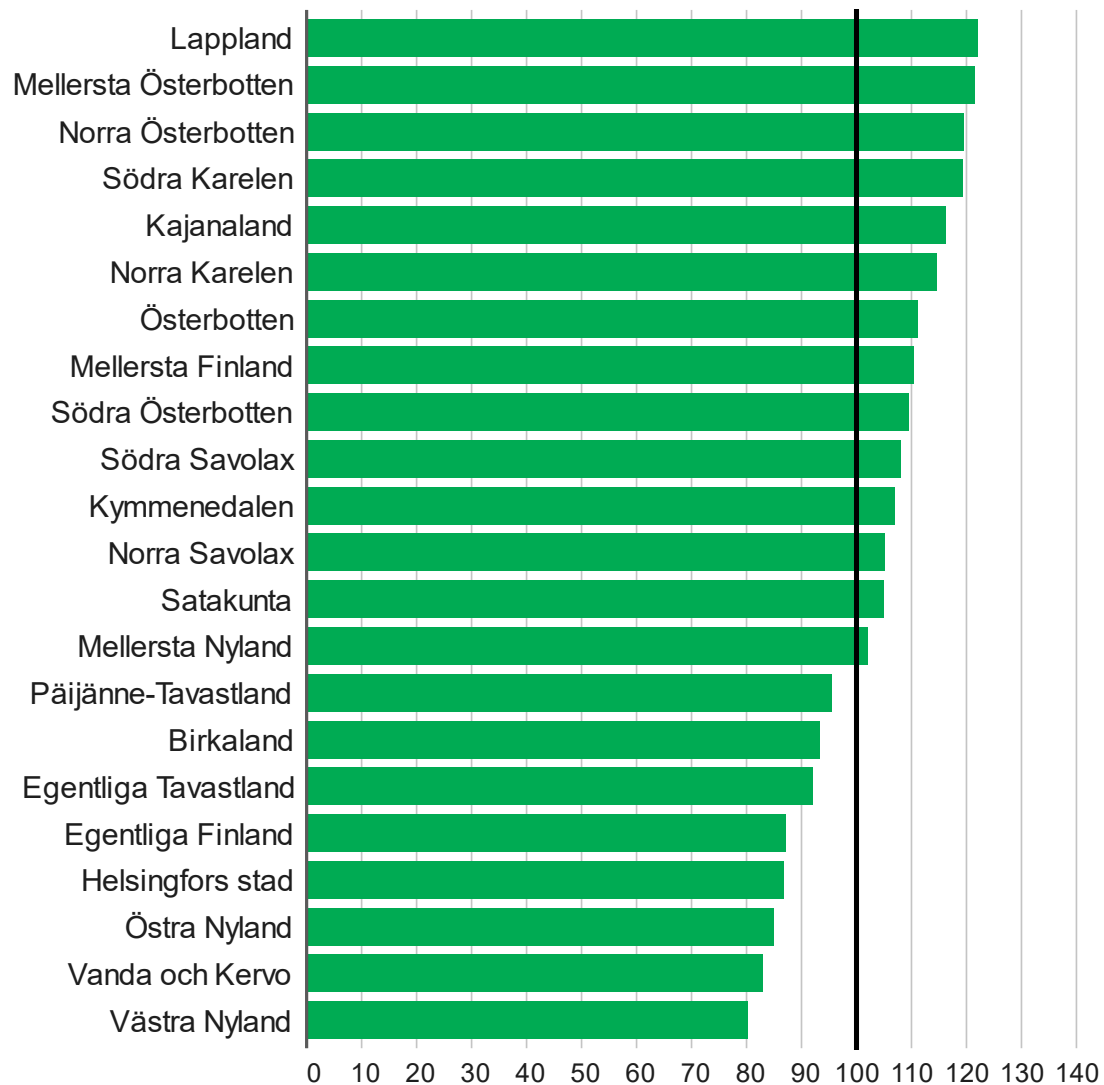
- Indexet beskriver incidensen av kranskärslssjukdomar som lett till sjukhusvård eller dödsfall utanför sjukhuset bland områdets befolkning i åldern 35–79 i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas akuta hjärtinfarkter och angina pectoris som lett till sjukhusvård med första och förnyade diagnoser samt anfall som lett till döden utanför sjukhusvården.
- Incidensen av kranskärslssjukdomar är högst i Södra Karelen, Norra Österbottens och Lapplands välfärdsområden, lägst i Vanda och Kervo välfärdsområde och Västra Nylands välfärdsområde.

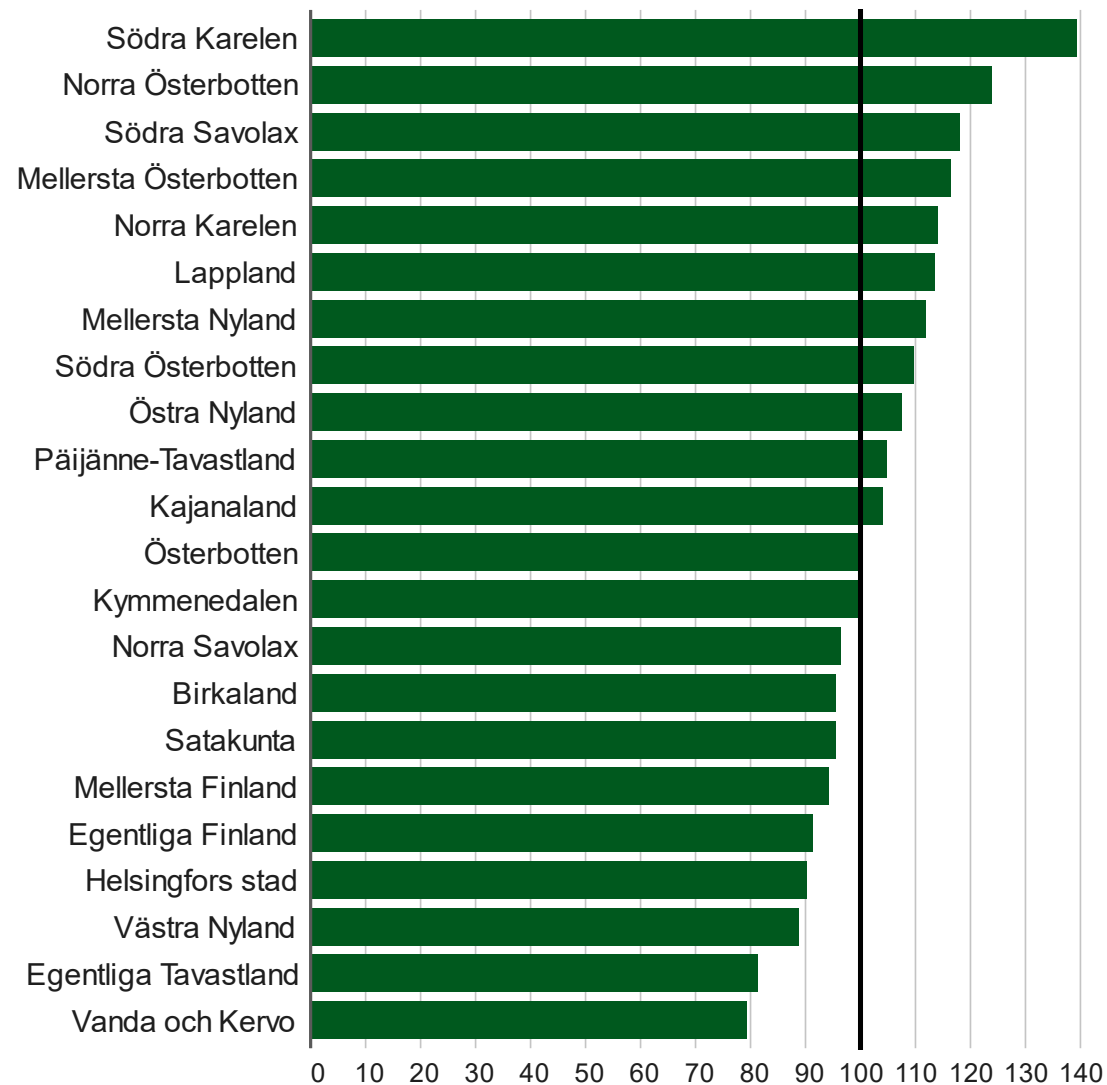
Index för kranskärslssjukdomar 2021–2023,
åldersstandardiserat

Index för kranskärslssjukdomar 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

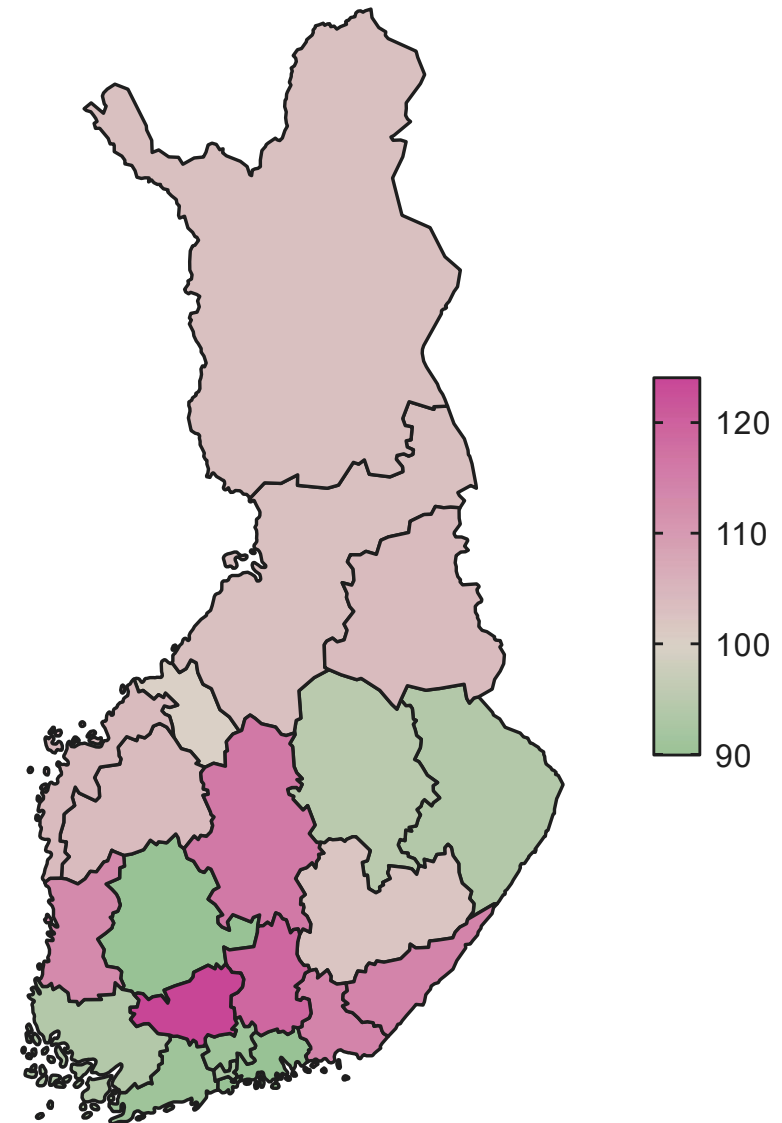
Index för kranskärslssjukdomar 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

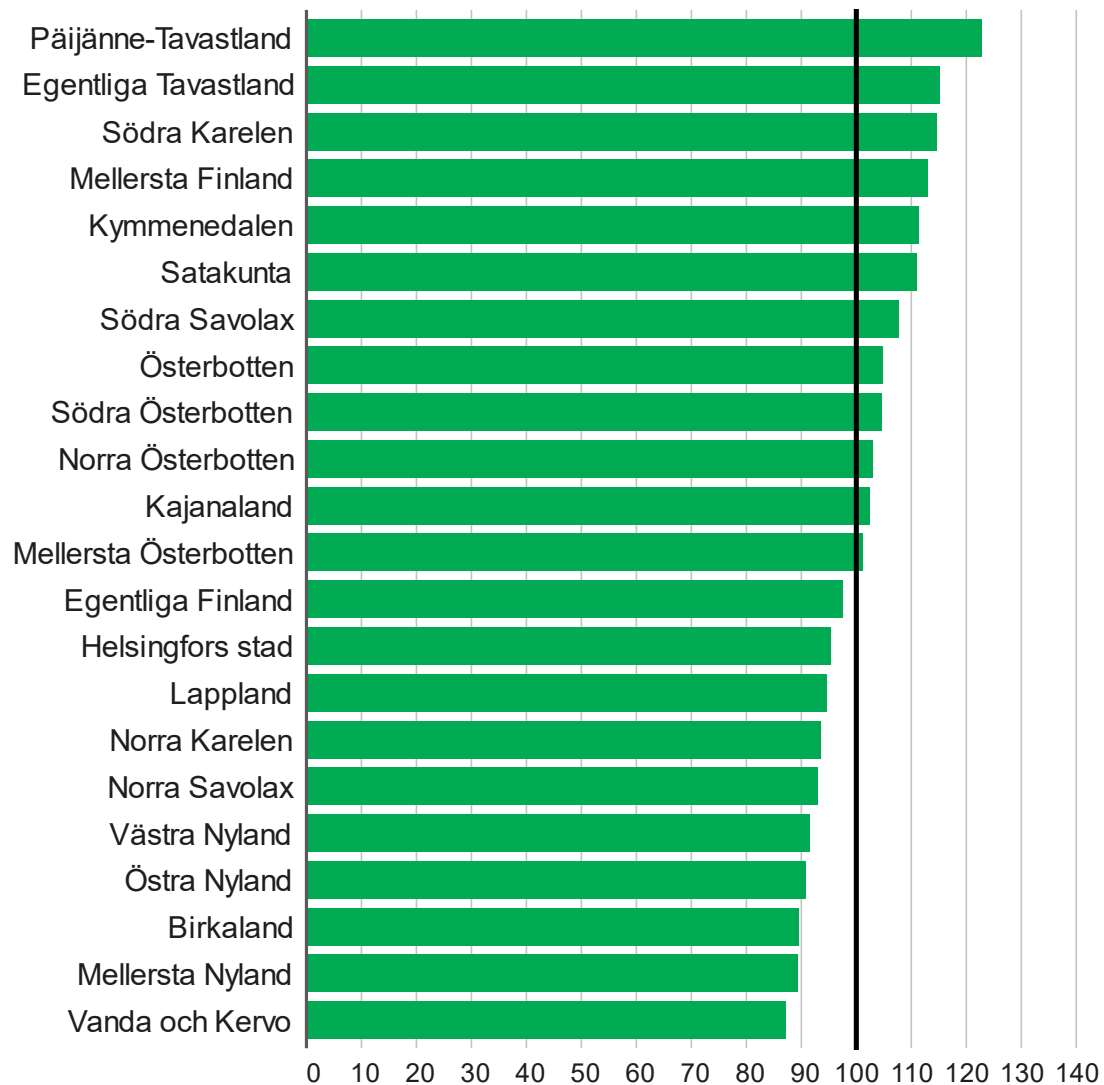
Cerebrovaskulära sjukdomar

- Indexet beskriver incidensen av cerebrovaskulära sjukdomar som lett till sjukhusvård eller dödsfall utanför sjukhuset bland områdets befolkning i åldern 35–79 i förhållande till hela landet.
- Incidensen är högst i Egentliga Tavastlands och Päijänne-Tavastlands välfärdsområden, lägst i Birkaland, Helsingfors och Östra Nyland.

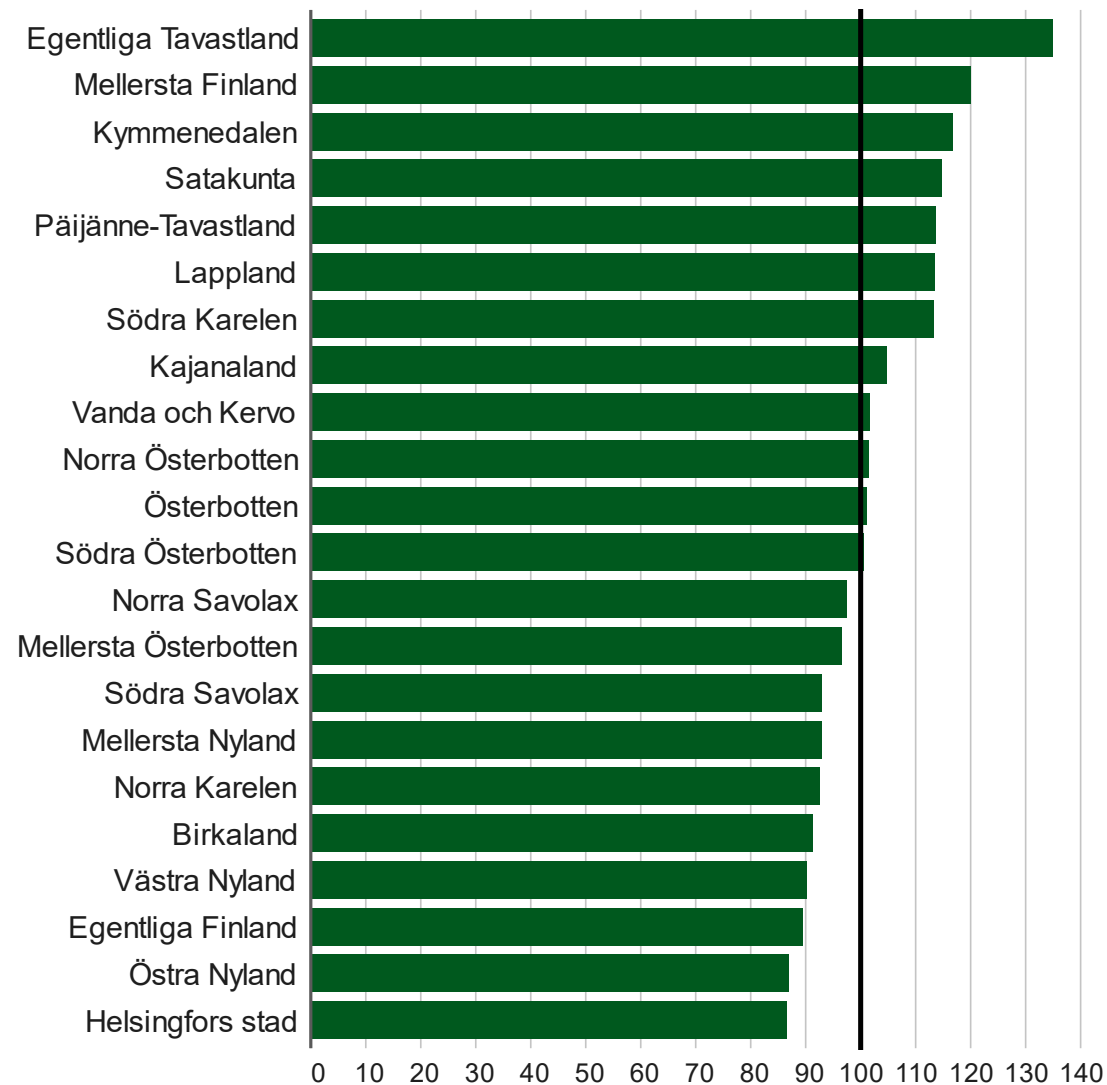
Index för cerebrovaskulära sjukdomar 2021–2023, åldersstandardiserat

Index för cerebrovaskulära sjukdomar 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för cerebrovaskulära sjukdomar 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

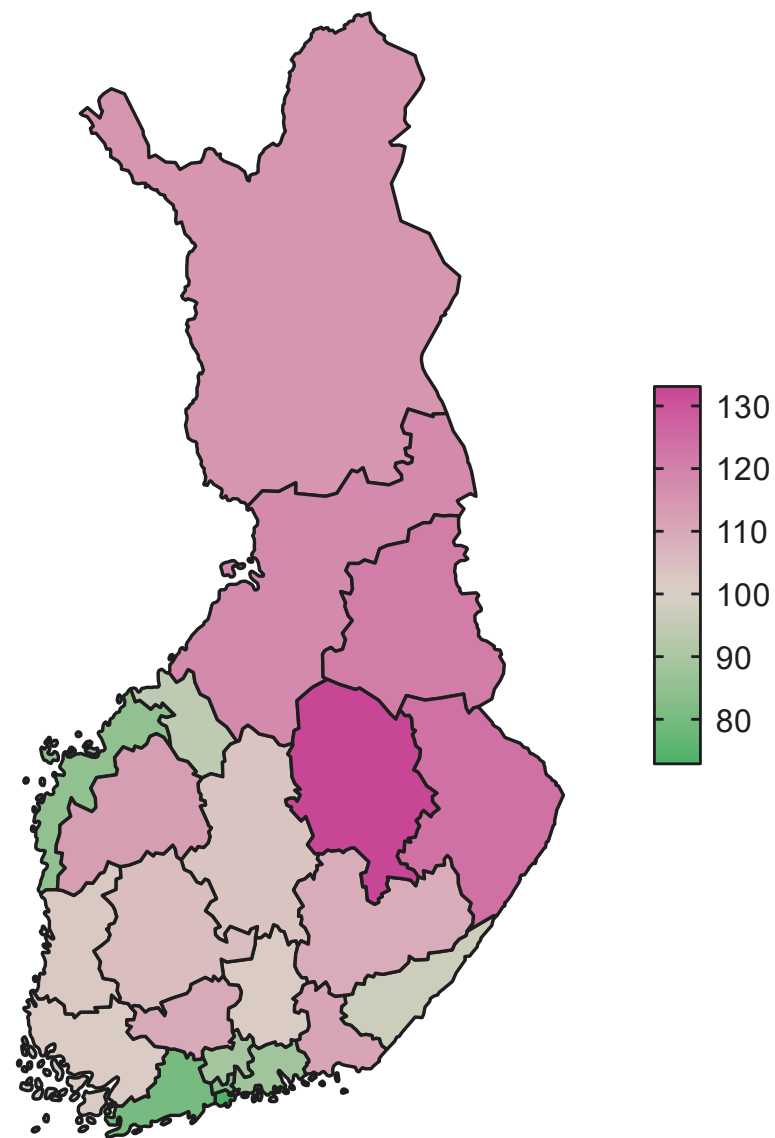
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet

- Indexet beskriver antalet personer som lider av muskuloskeletala sjukdomar (sjukdomar i rörelseorganen) bland befolkningen i området i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas personer som har fått sjukpension på grund av muskuloskeletala sjukdomar eller som har rätt till specialersättning för läkemedel för behandling av ledgångsreumatism.
- Indikatorn beskriver förekomsten av de långvariga och mest belastande muskuloskeletala sjukdomarna, men en betydande del av de muskuloskeletala sjukdomarna faller utanför indexgranskningen.
- Sjukfrekvensen är högst i Norra Savolax, Norra Karelens och Kajanalands välfärdsområden, lägst i Helsingfors.

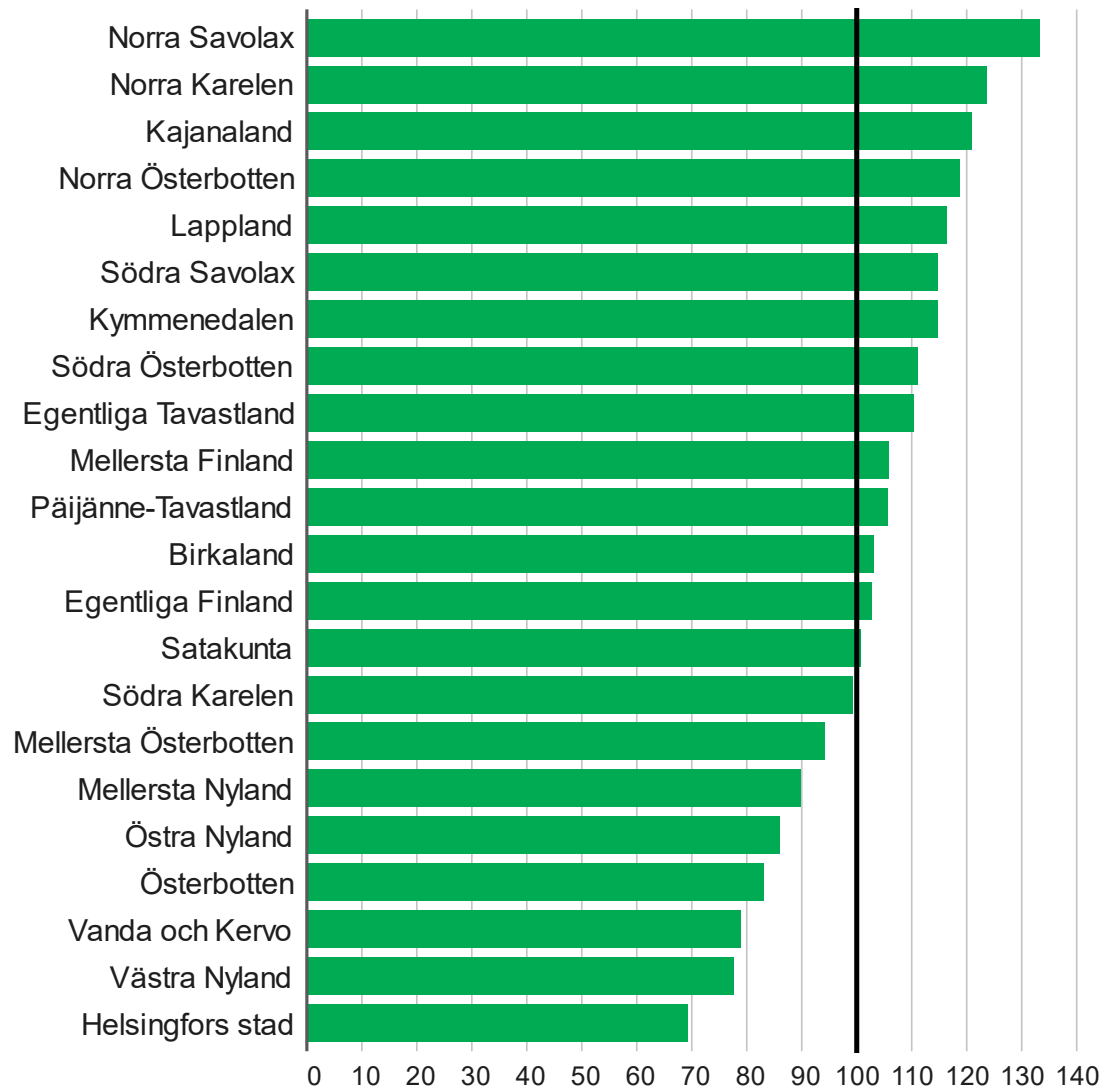

Nationella hälsoindexet 2021–2023

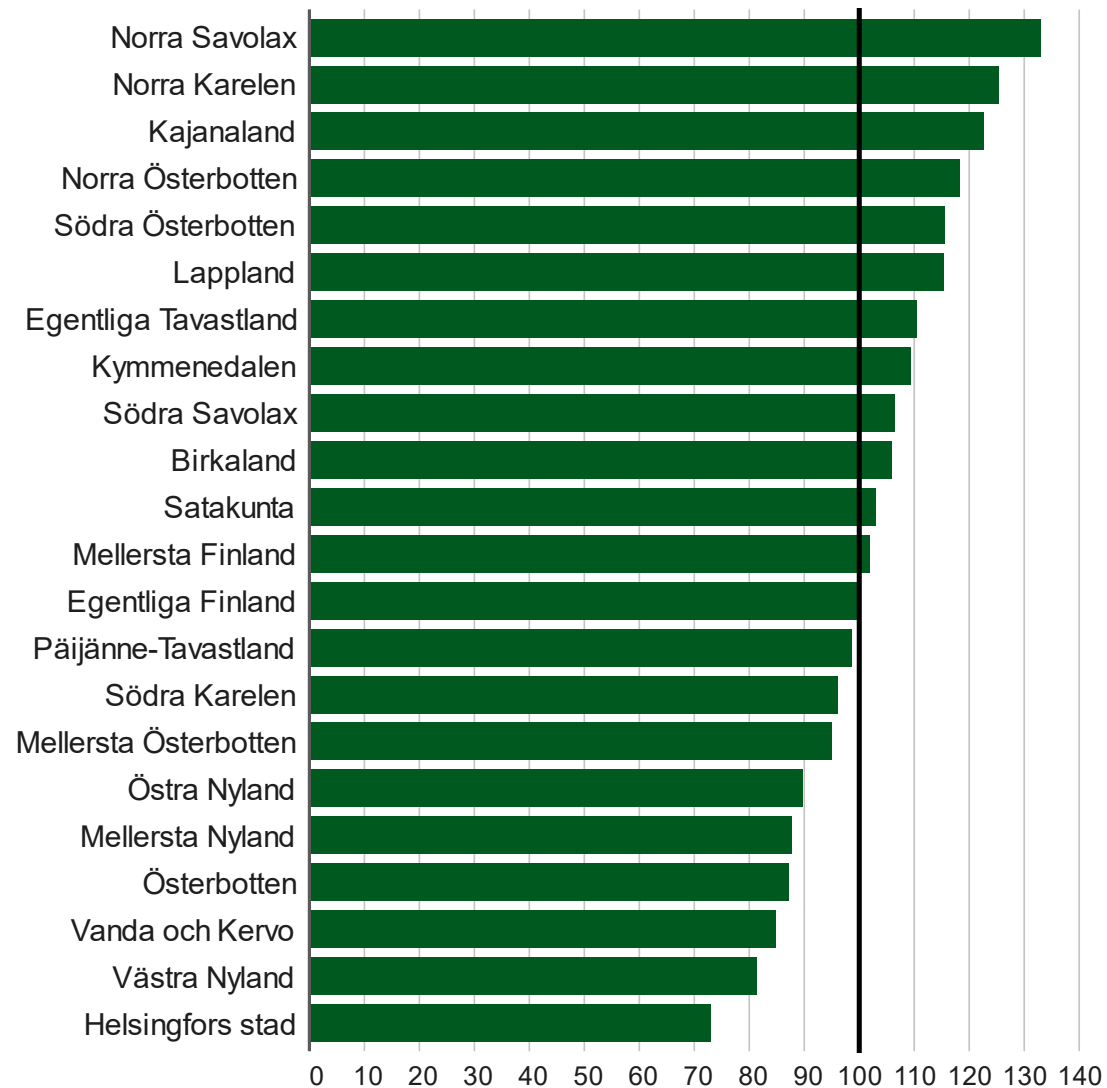
Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet 2021–2023,
åldersstandardiserat

Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

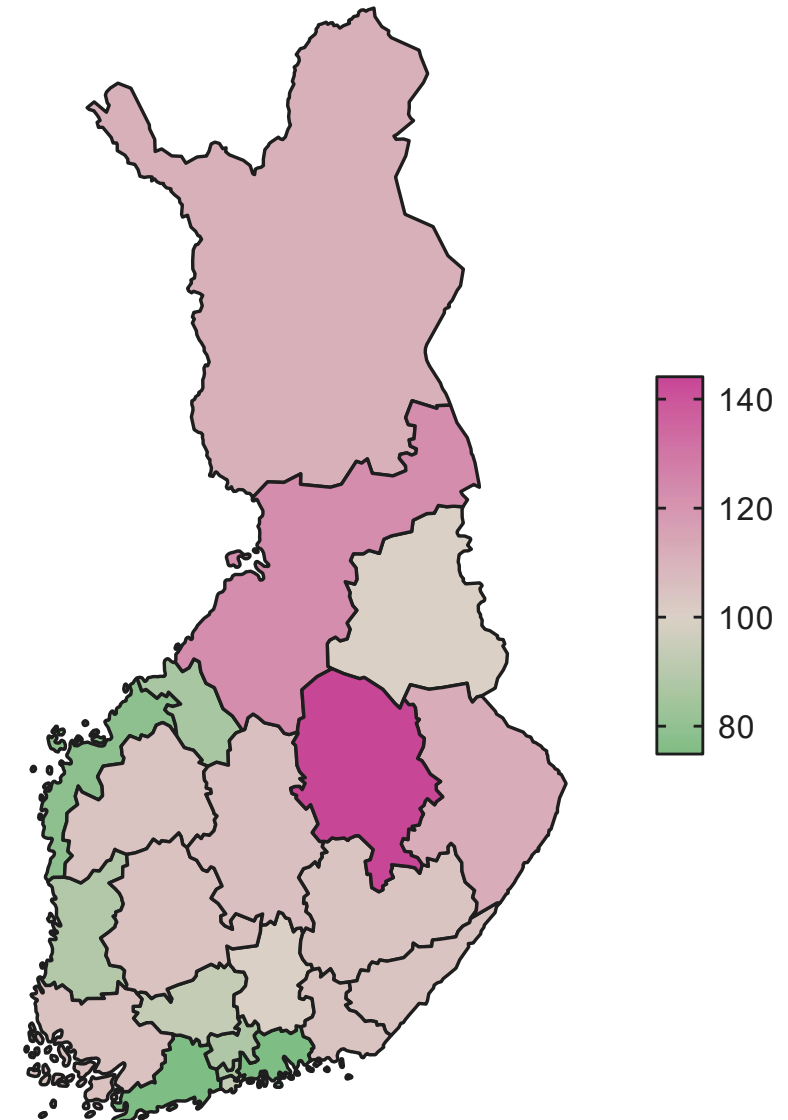

Psykisk hälsa

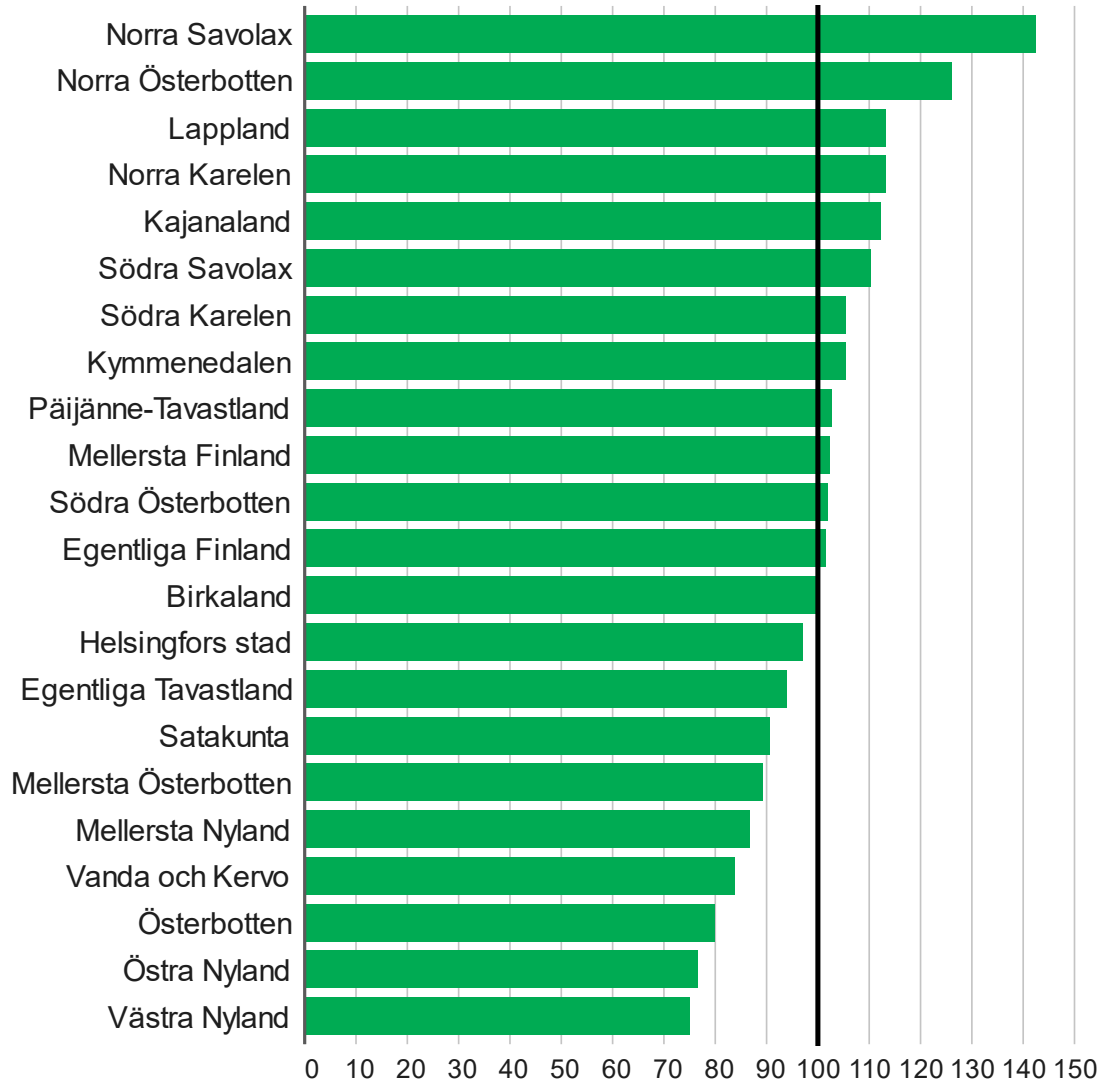
- Indexet beskriver förekomsten av allvarliga psykiska problem bland områdets befolkning i förhållande till hela landet. I indexet kombineras tre indikatorer som berättar om sjukligheten:
 - Andelen personer i åldern 16–64 år som fått sjukpension på grund av psykiska problem
 - Andelen personer som vårdats på sjukhus på grund av självskadebeteende eller avlidit i självmord bland områdets befolkning i åldern 13 år och uppåt
 - Andelen personer som fått rätt till specialersättning för läkemedel för behandling av psykos bland befolkningen i området
- Var och en av de tre indikatorerna har lika stor vikt i indexet för psykisk hälsa.
- Sjukligheten är högst i Norra Savolax och Norra Österbottens välfärdsområden, lägst i Östra och Västra Nyland och i Österbotten.

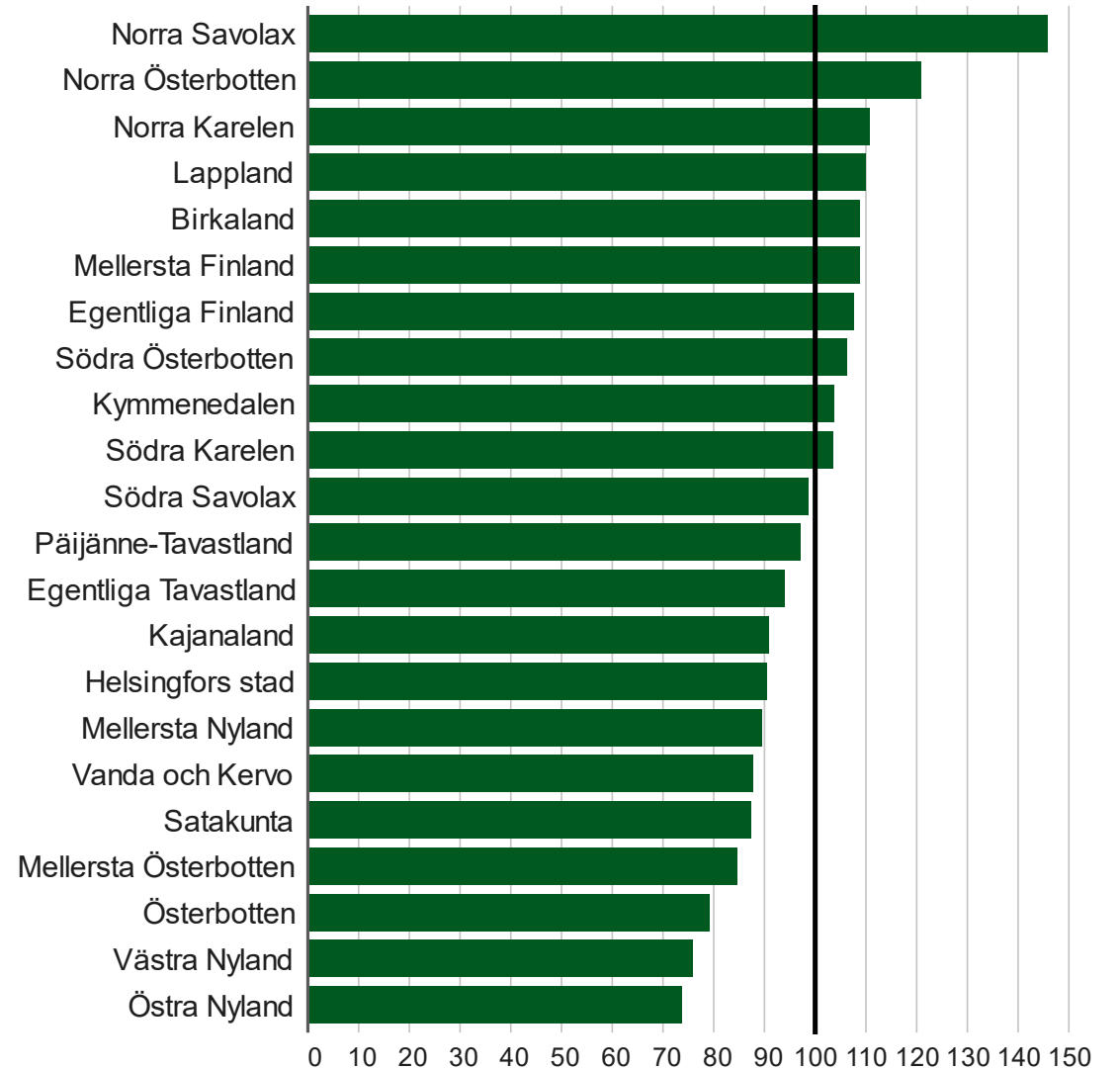
Index för psykisk hälsa 2021–2023,
åldersstandardiserat

Index för psykisk hälsa 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för psykisk hälsa 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

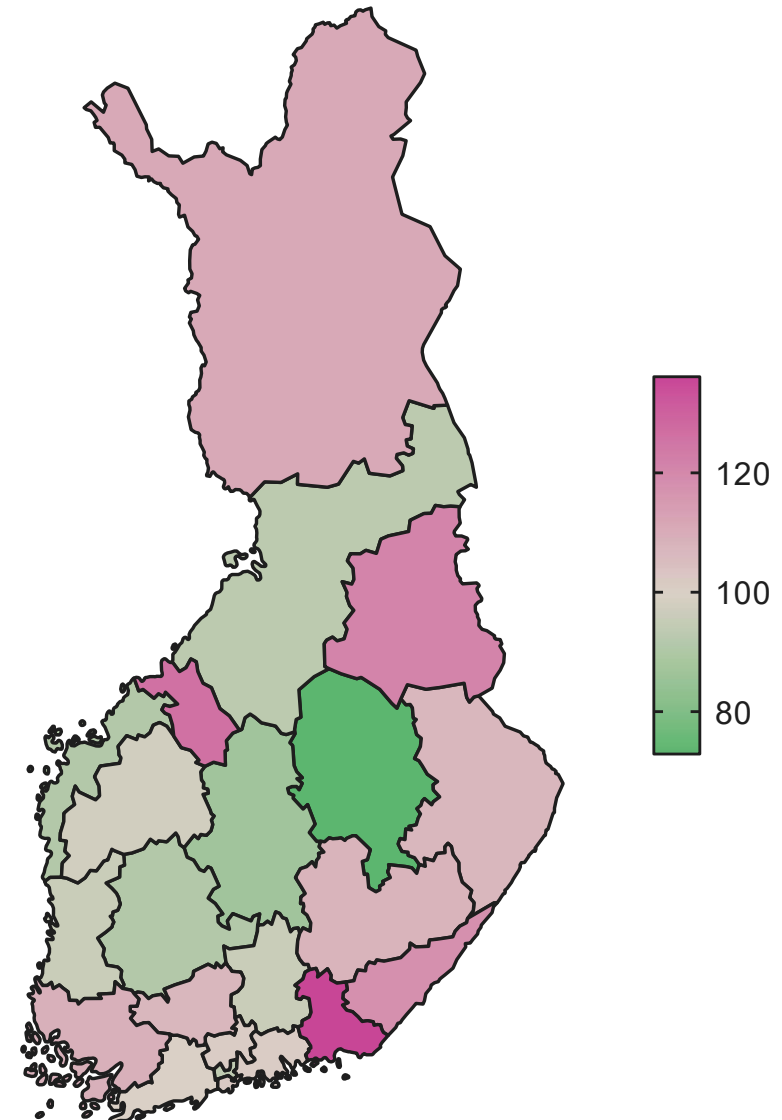

Olycksfall

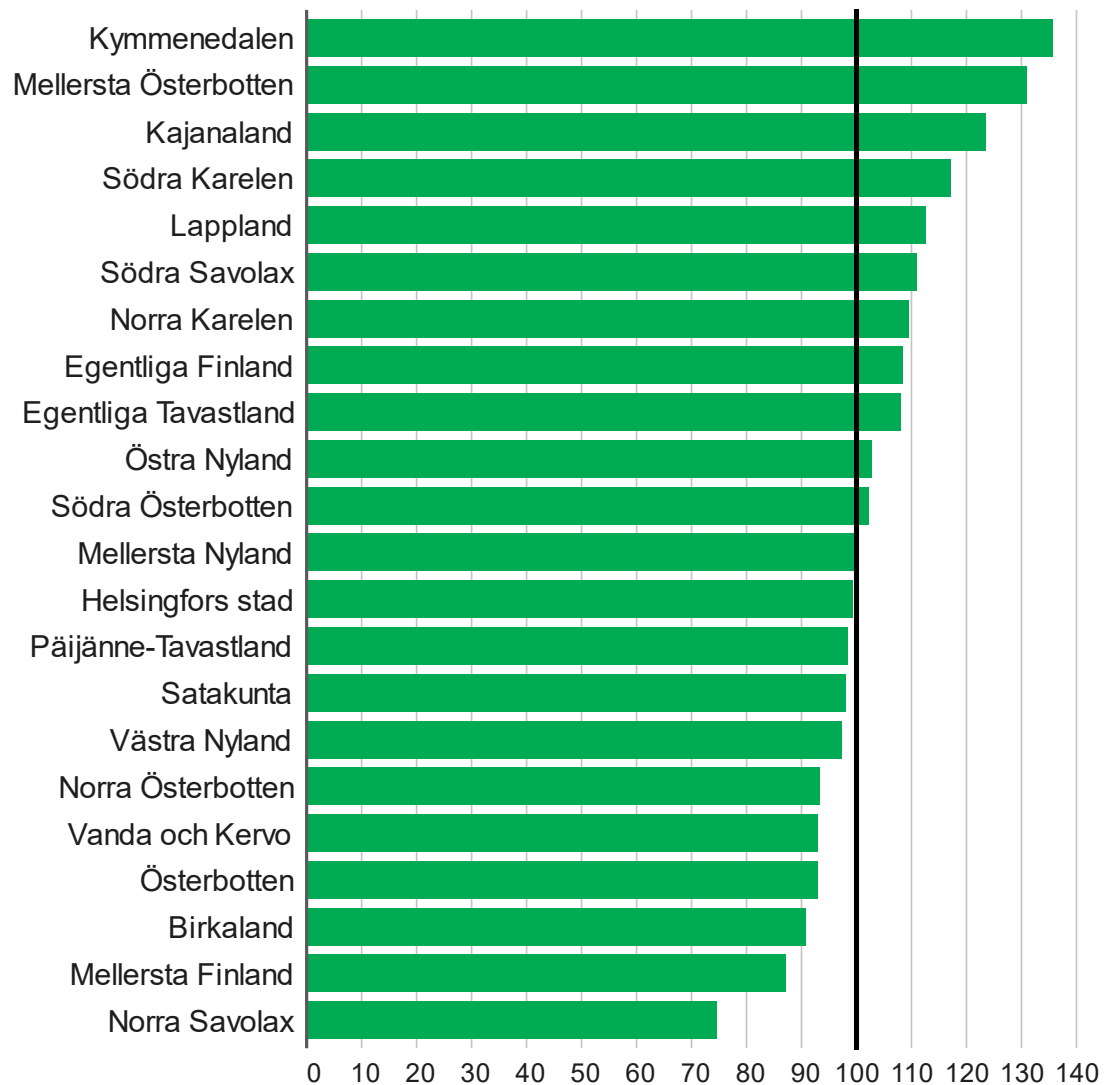
- Indexet beskriver andelen personer som fått vård på grund av skador eller förgiftningar eller som avlidit genom en olyckshändelse bland befolkningen i området i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas avdelningsvård inom den specialiserade sjukvården och primärvården samt besöksorsaker på mottagningarna.
- Olycksfall som krävt vård eller lett till döden är vanligast i Kymmenedalen, Mellersta Österbotten och Kajanaland. Minst dylika olycksfall konstateras i Norra Savolax.

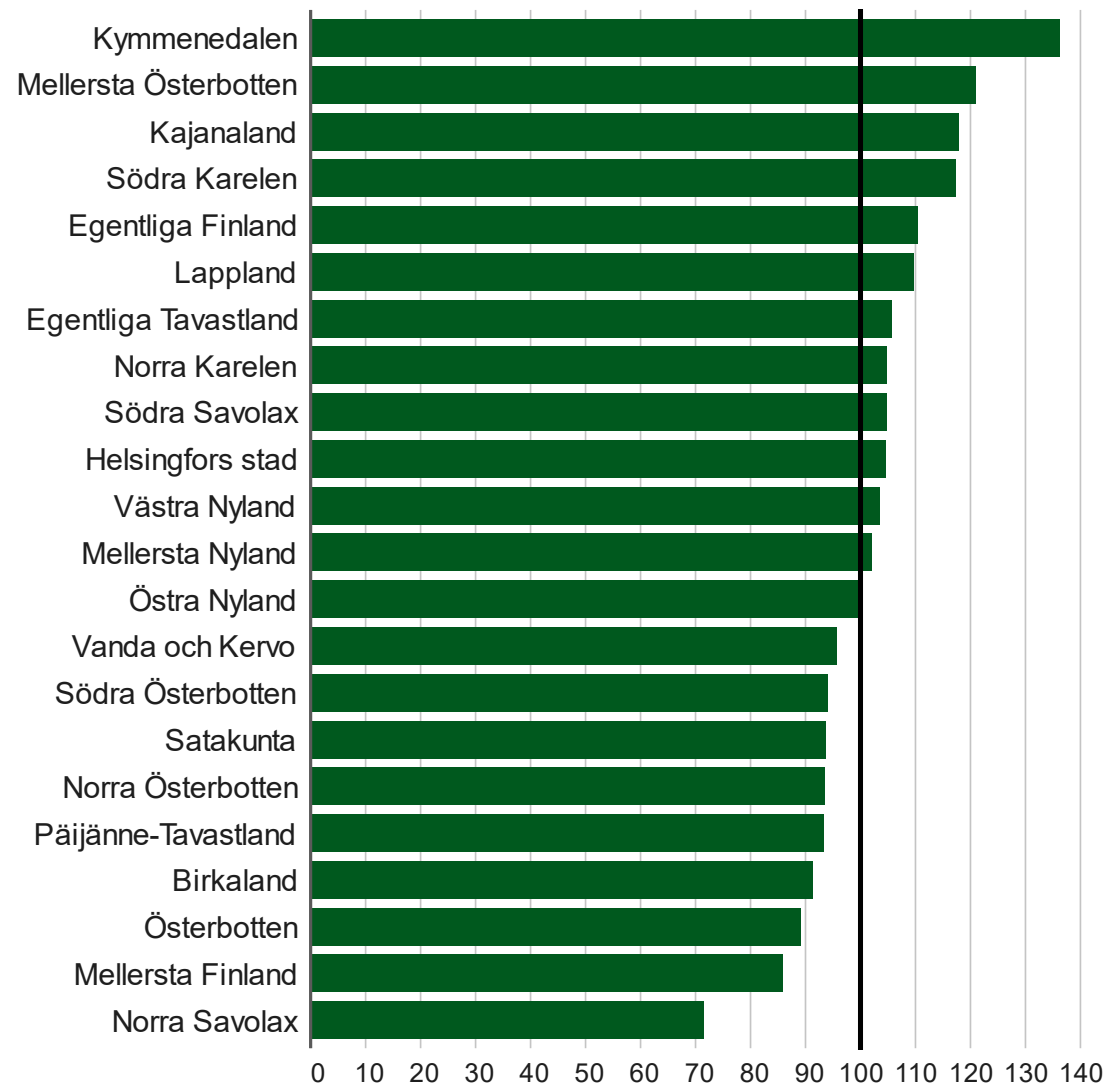
Index för olycksfall 2021–2023,
åldersstandardiserat

Index för olycksfall 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för olycksfall 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

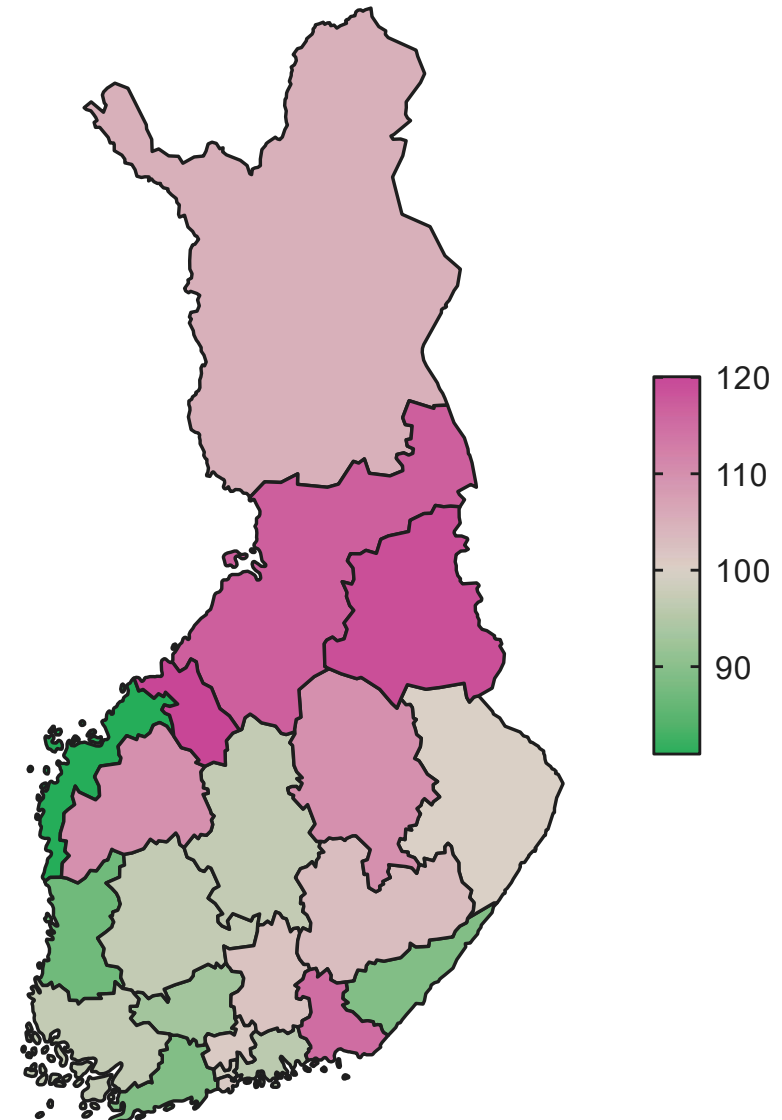

Minnessjukdomar

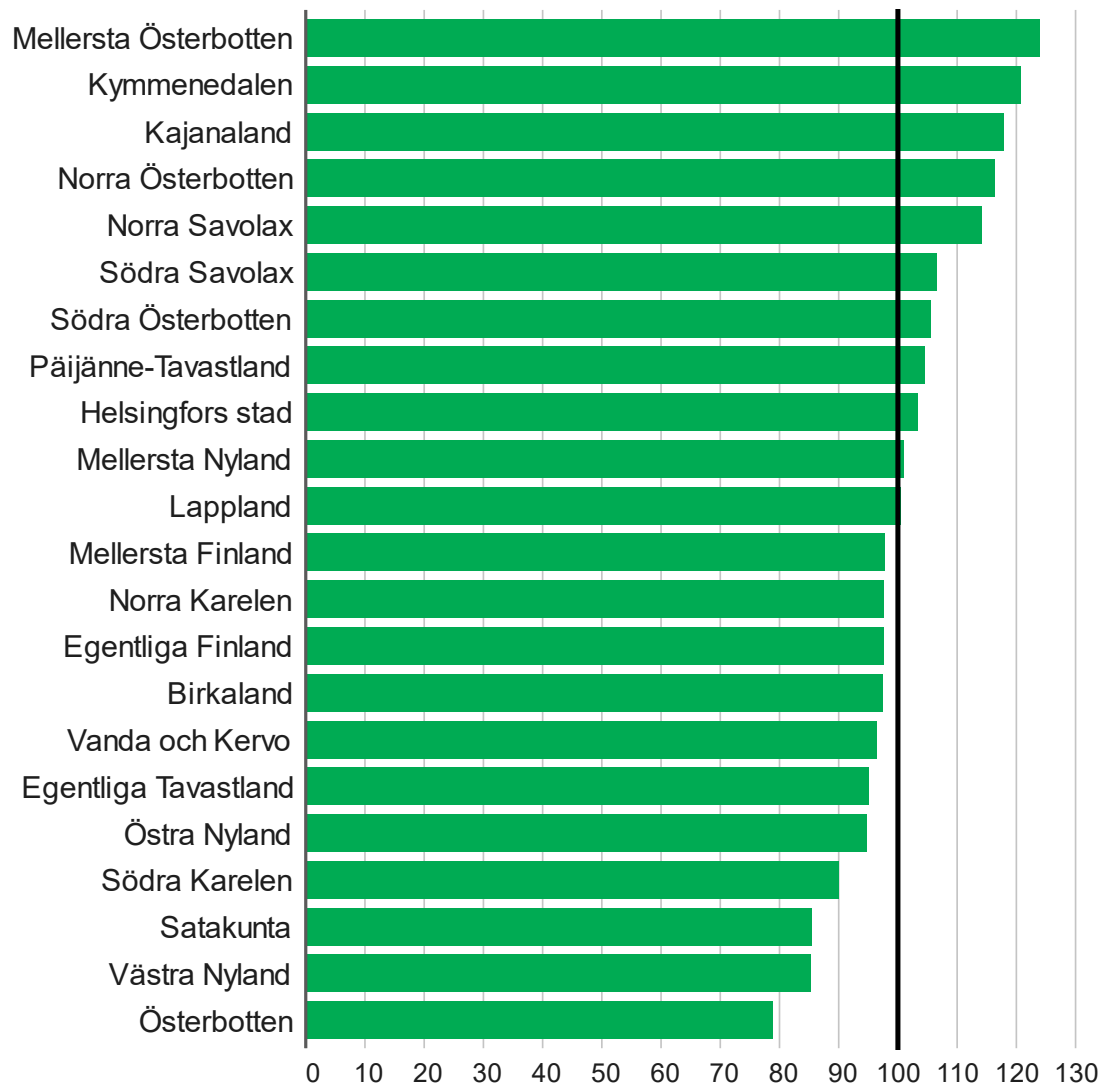
- Indexet beskriver förekomsten av minnessjukdomar bland områdets befolkning i åldern 30 år och uppåt i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas avdelningsvård inom den specialiserade sjukvården och primärvården, besöksorsaker på mottagningar samt läkemedelsköp.
- Ett högt indexvärde kan vittna om en hög sjukfrekvens och/eller om att minnessjukdomar identifieras och behandlas särskilt aktivt i området.
- Sjukligheten är högst i Mellersta Österbottens, Kajalands och Norra Österbottens välfärdsområden, lägst i Österbottens välfärdsområdet.

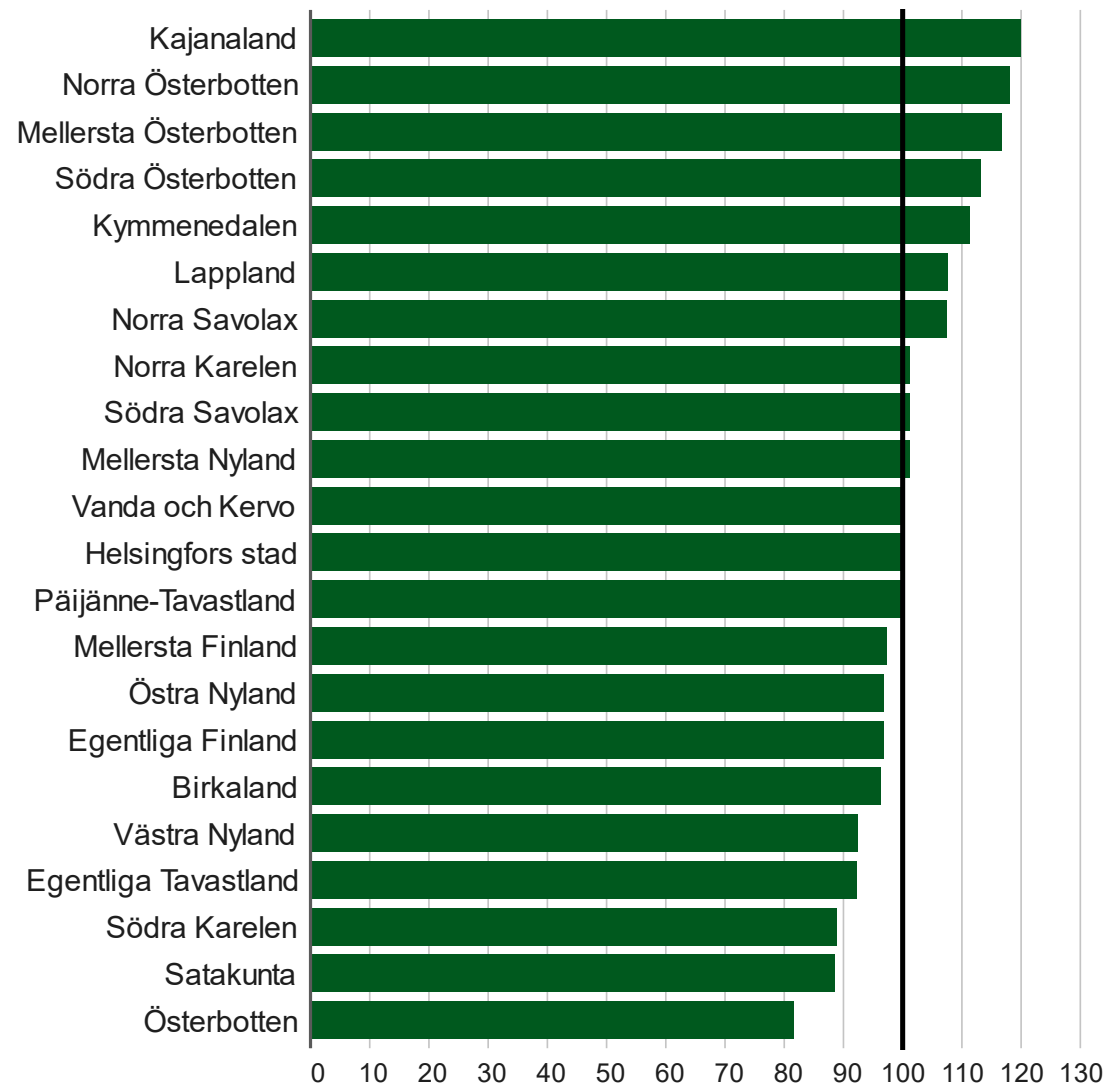
Index för minnessjukdomar 2021–2023,
åldersstandardiserat

Index för minnessjukdomar 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för minnessjukdomar 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

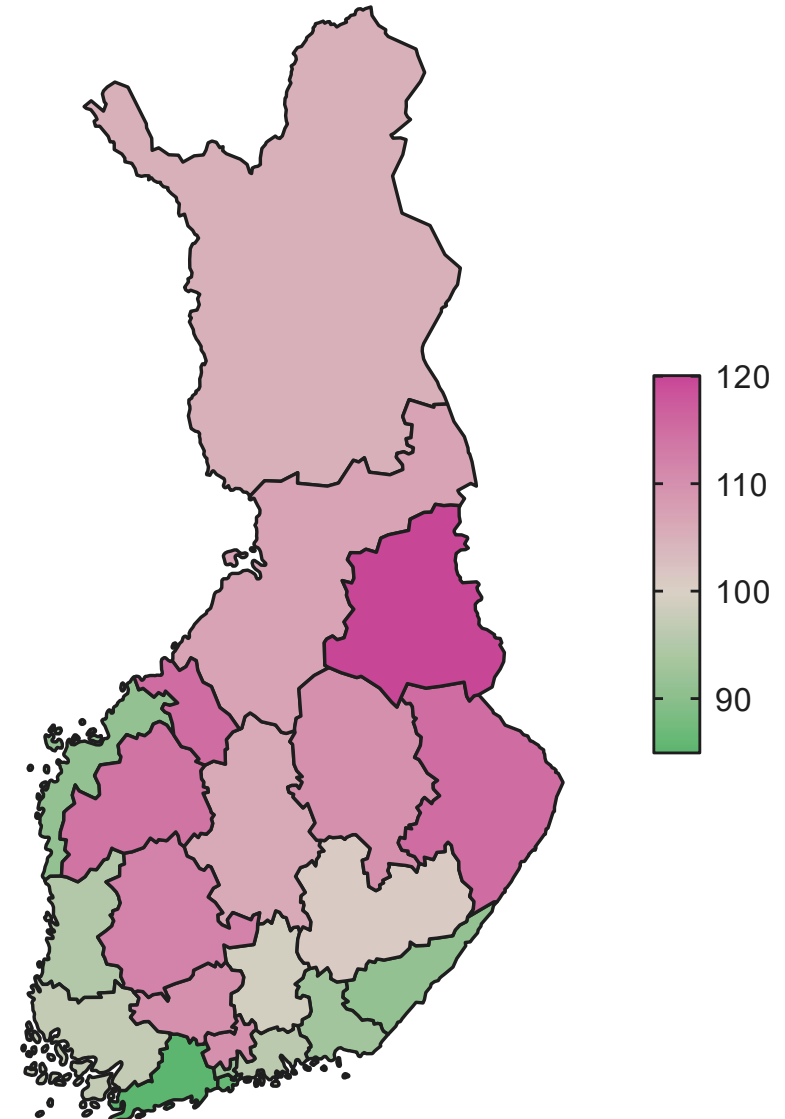

Kroniska lungsjukdomar

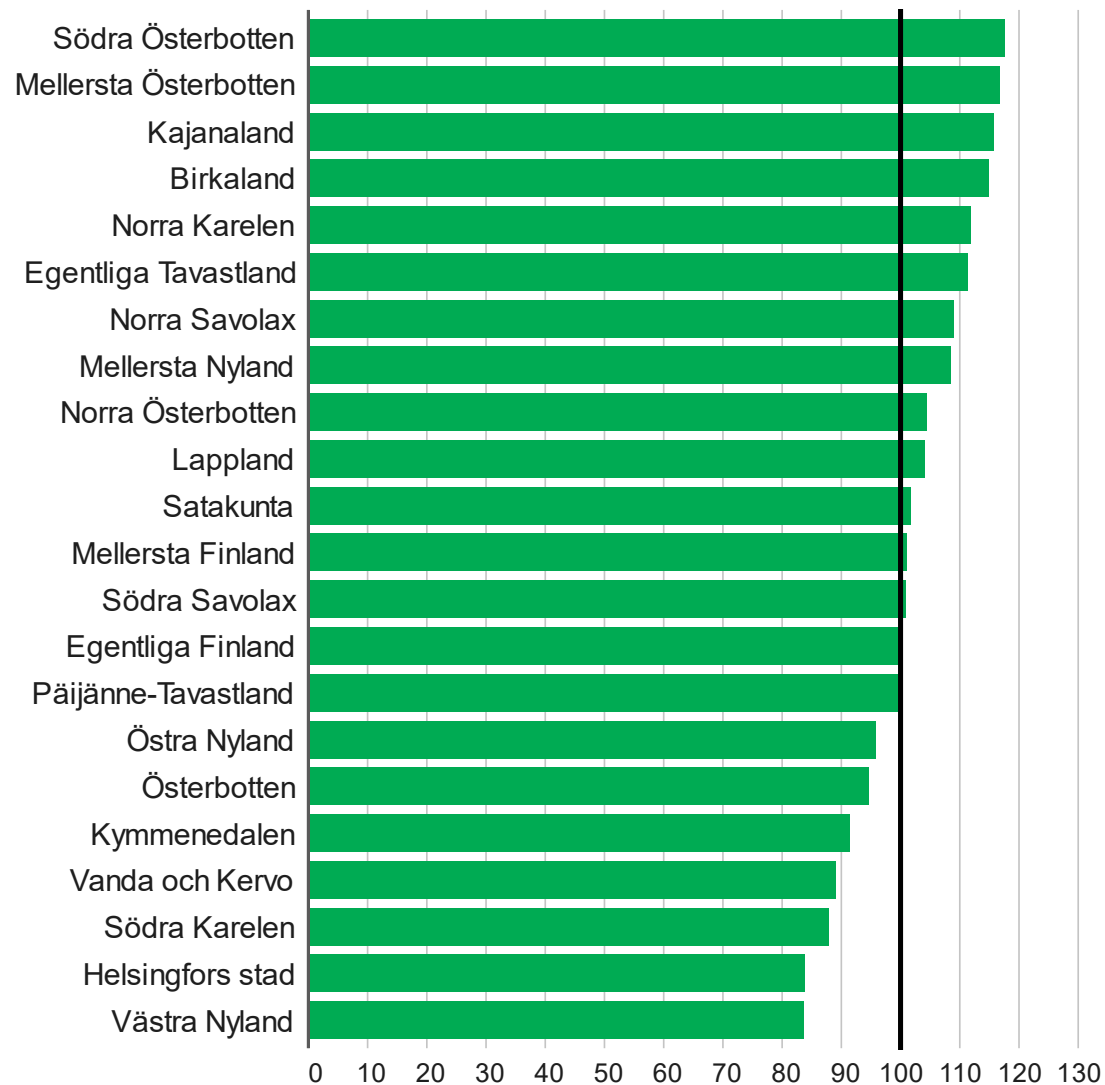
- Indexet beskriver andelen personer med astma, kronisk obstruktiv lungsjukdom eller sömnapné bland områdets befolkning i åldern 20 år och uppåt i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas avdelningsvård inom den specialiserade sjukvården och primärvården, besöksorsaker på mottagningar samt rätt till specialersättning för läkemedel.
- Sjukligheten är högst i Kajanalands, Mellersta Österbottens och Norra Karelens välfärdsområden, lägst i Västra Nyland och Helsingfors.

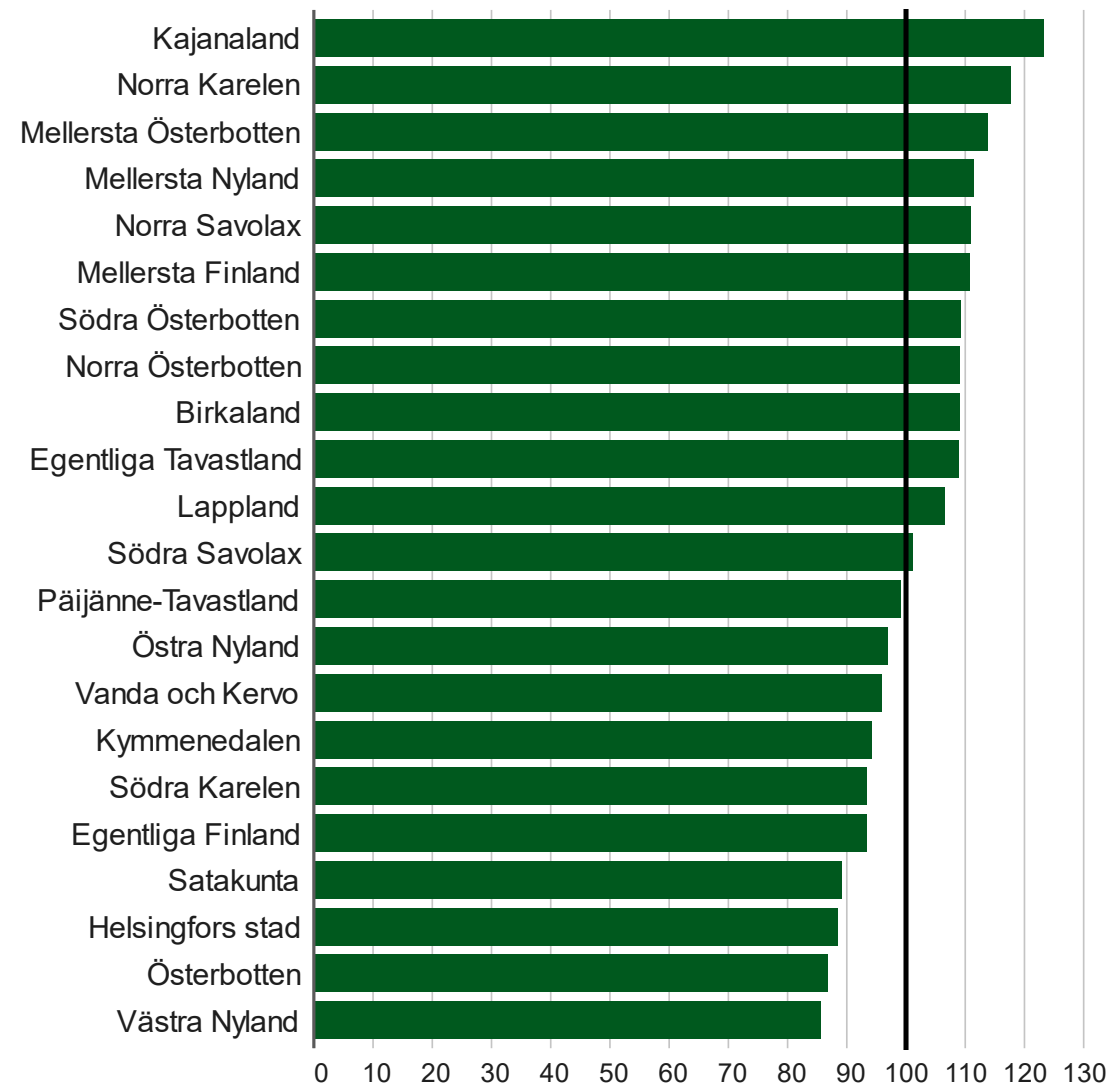
Index för lungsjukdomar 2021–2023,
åldersstandardiserat

Index för lungsjukdomar 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för lungsjukdomar 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

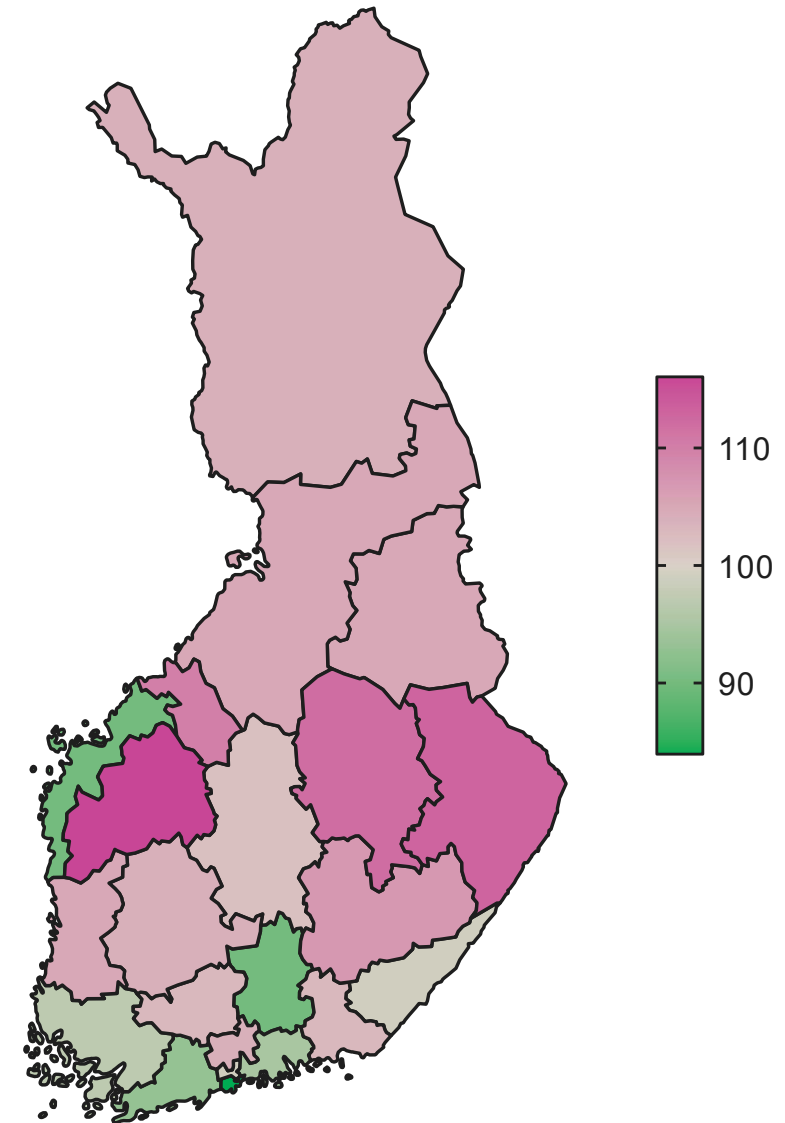

Diabetes

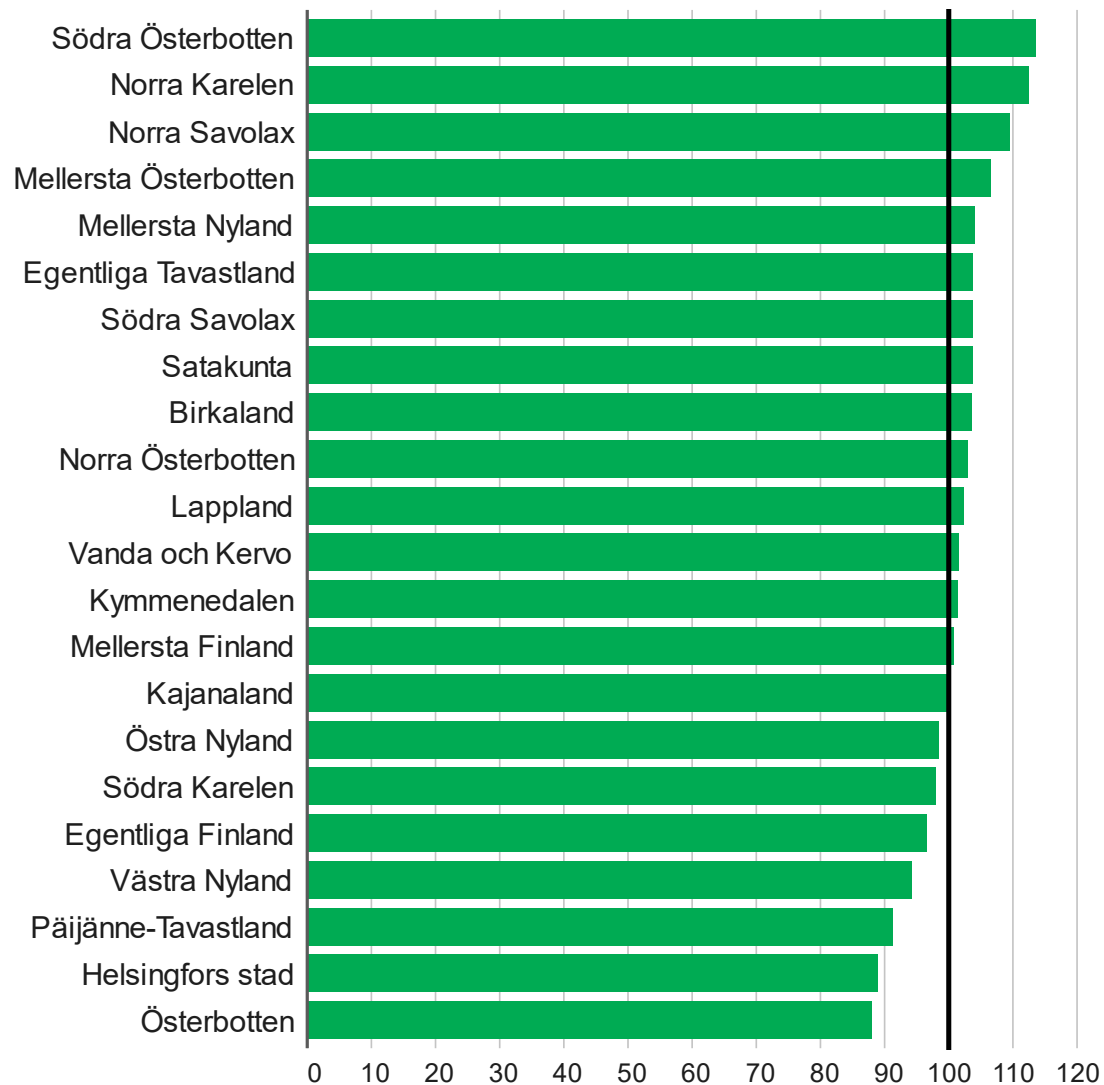
- Indexet beskriver förekomsten av diabetes bland befolkningen i området i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas avdelningsvård inom den specialiserade sjukvården och primärvården, besöksorsaker på mottagningar, läkemedelsköp och rätt till specialersättning för läkemedel.
- Diabetes är vanligast i Södra Österbottens, Norra Karelen och Norra Savolax välfärdsområden, mest sällsynt i Helsingfors, Päijänne-Tavastland och Österbotten.

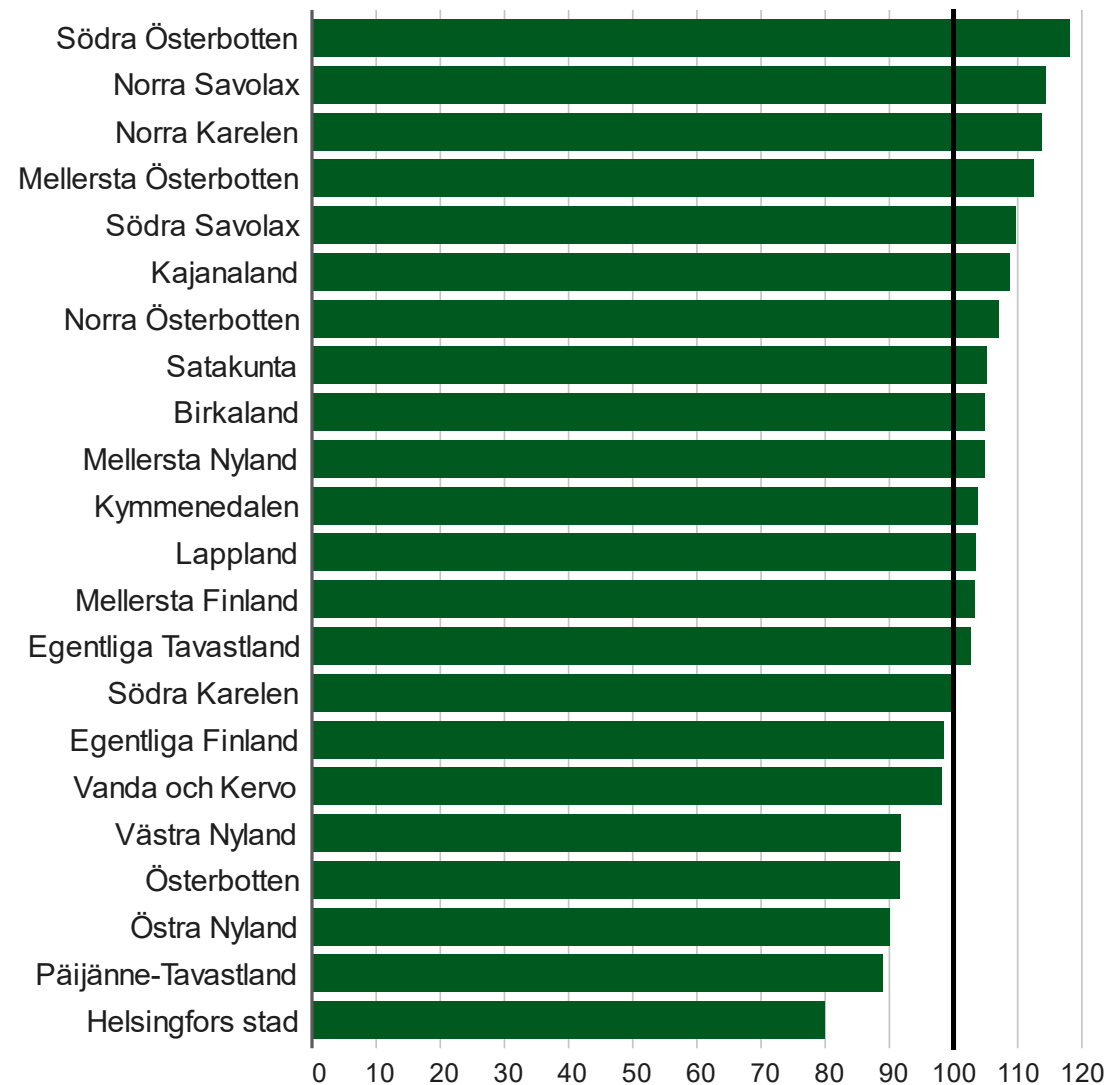
Diabetesindex 2021–2023,
åldersstandardiserat

Diabetesindex 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Diabetesindex 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

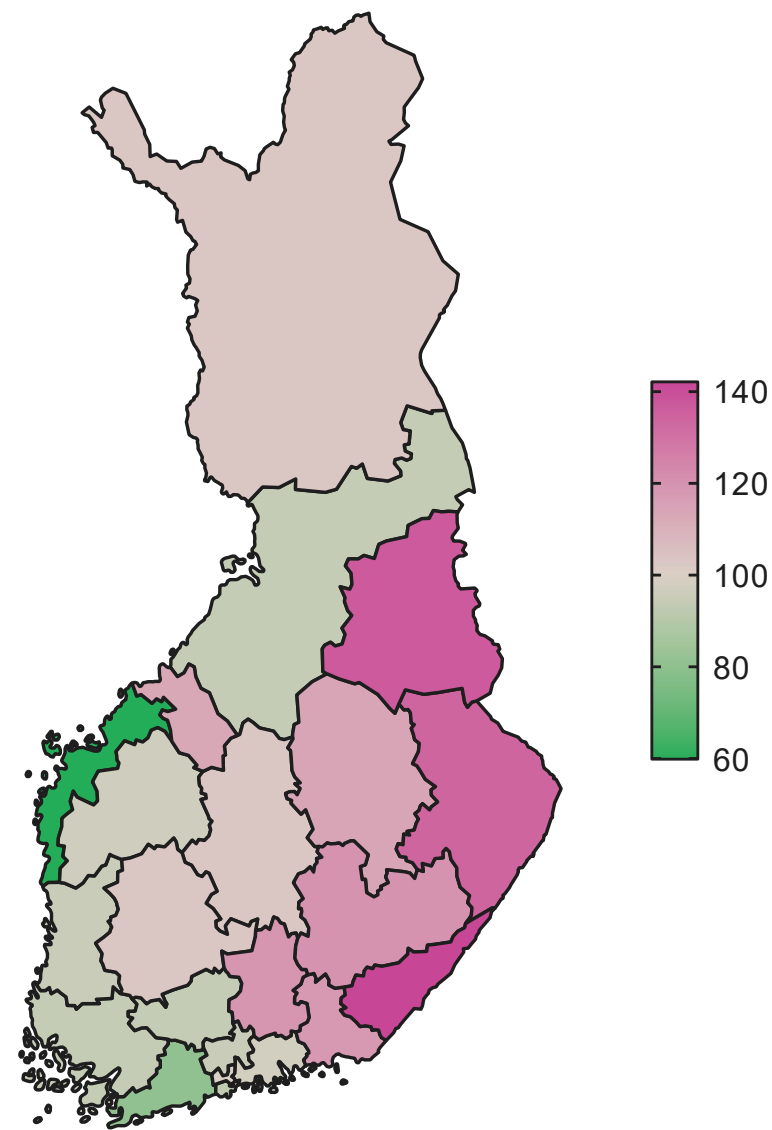

Alkoholrelaterade sjukdomar

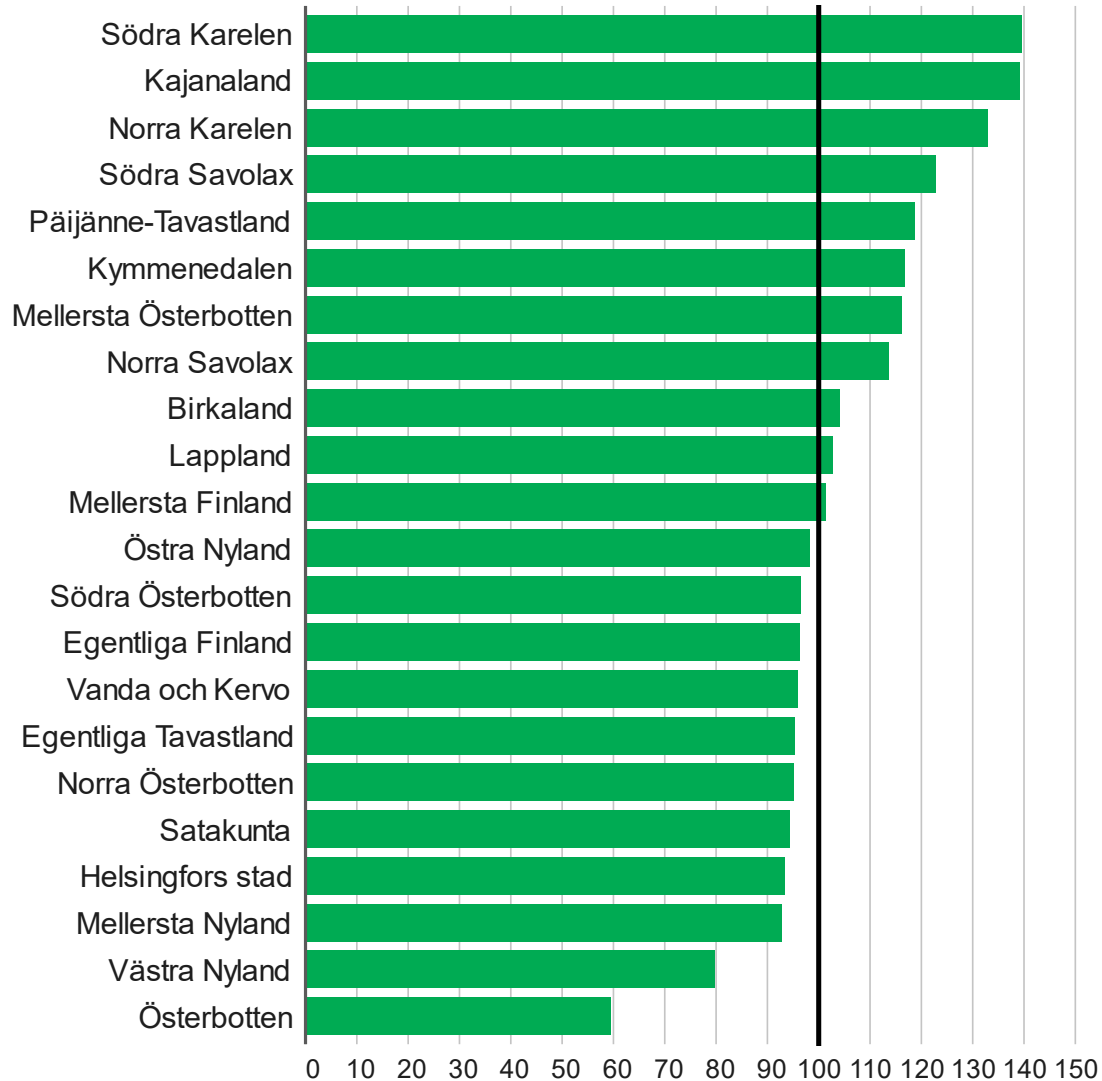
- Indexet beskriver andelen personer som fått vård på grund av en sjukdom eller ett annat tillstånd i samband med överkonsumtion av alkohol bland befolkningen i området i förhållande till hela landet.
- Vid fastställandet beaktas besöksorsaker och vårdperioder inom den specialiserade sjukvården primärvården och socialvården samt receptbelagda läkemedelsköp.
- Alkoholrelaterade sjukdomar är vanligast i Södra Norra Karelen, Kajanalands och Norra Karelen välfärdsområden och mest sällsynta i Österbotten.

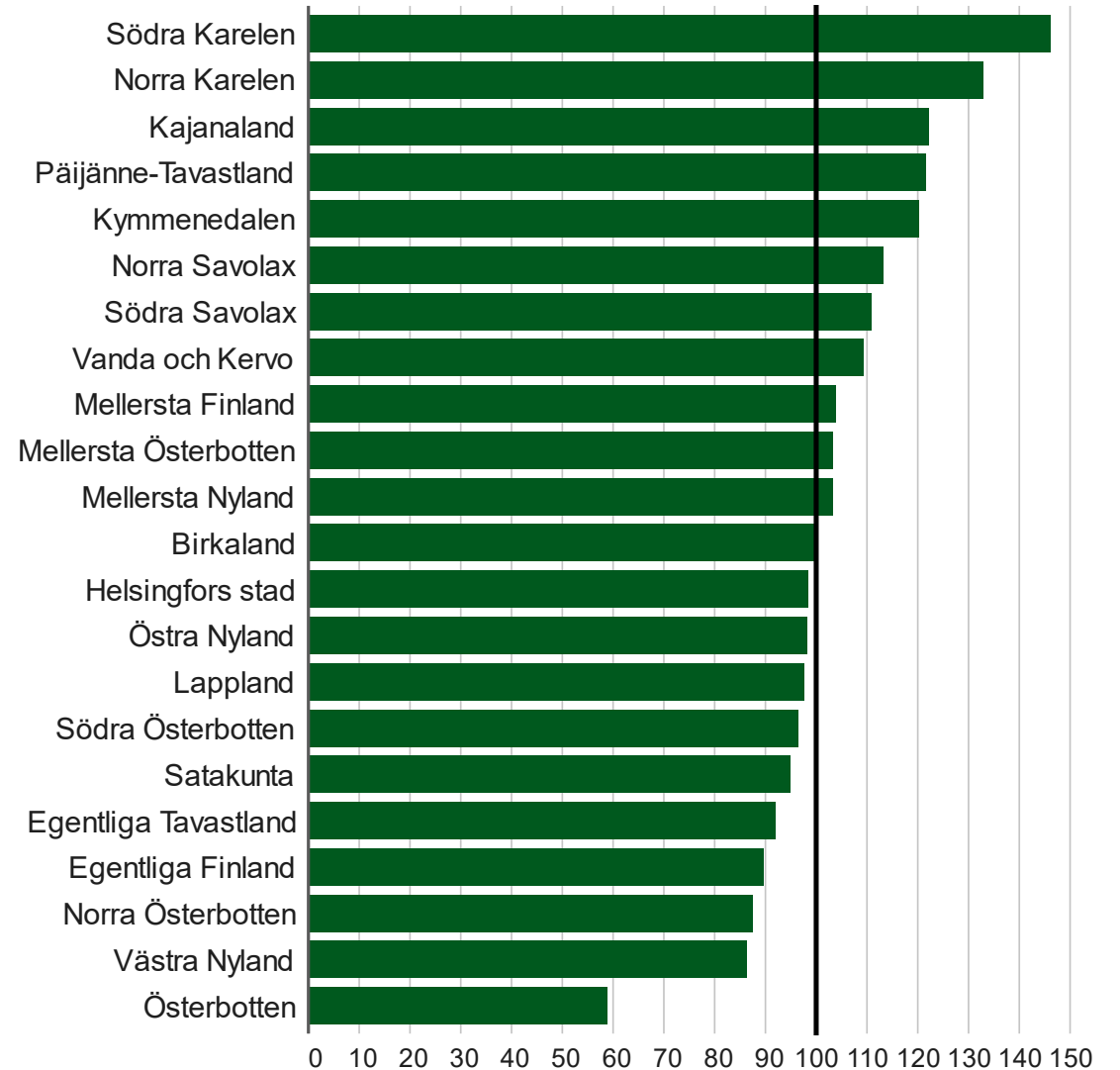
Index för alkoholrelaterade sjukdomar 2021–2023, åldersstandardiserat

Index för alkoholrelaterade sjukdomar 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Index för alkoholrelaterade sjukdomar 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

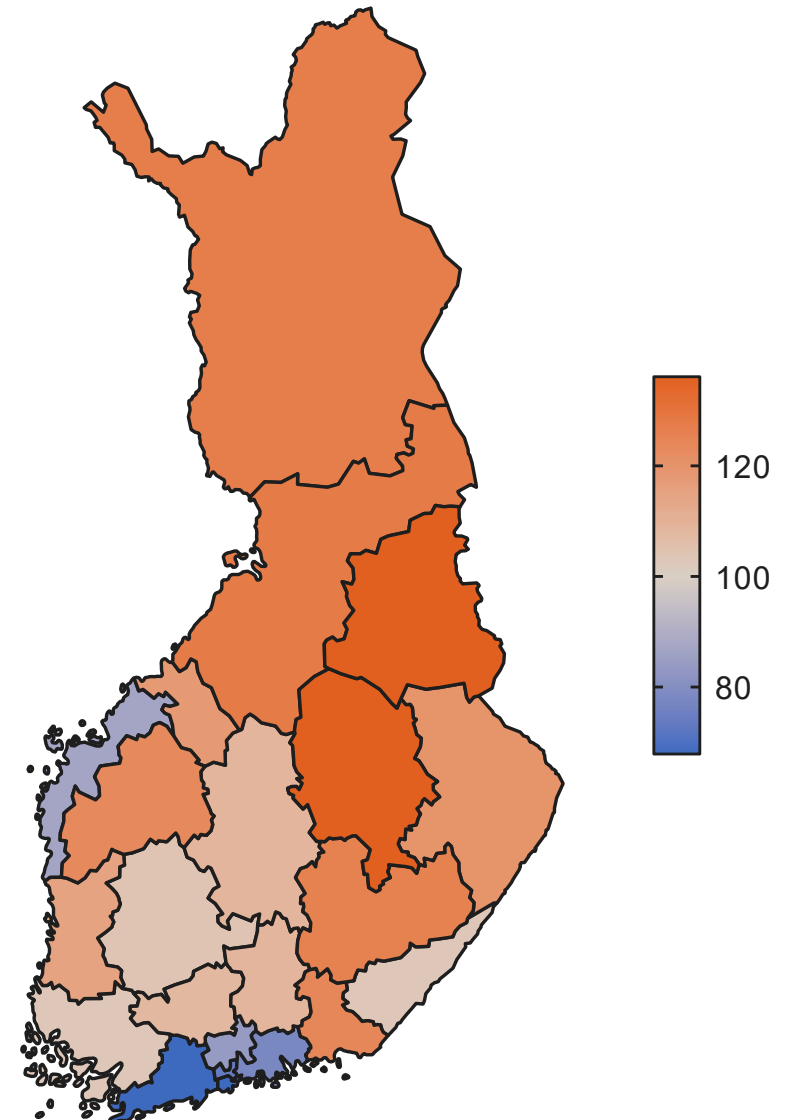

Totalindex för arbetsoförmåga

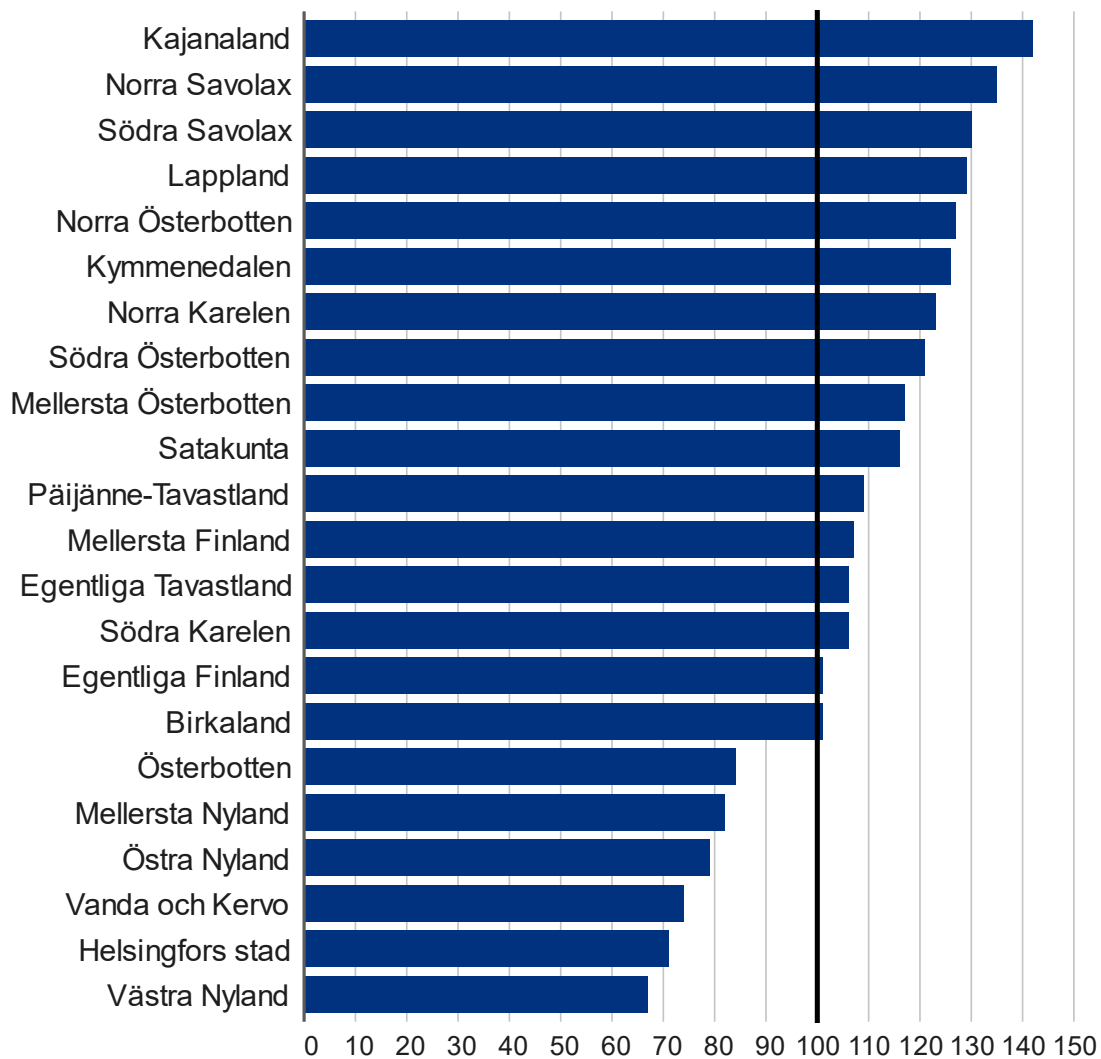
- Indexet beskriver förekomsten av arbetsoförmåga bland befolkningen i området i förhållande till hela landet.
- Indexet mäter arbetsoförmåga med betoning på tre aspekter: sjukpensioner, sjukdagpenningar och positiva beslut om beviljande av yrkesinriktad rehabilitering.
- I indexet beaktas förmånstagare i åldern 16–64 år som beviljats förmåner på grund av arbetsoförmåga och som bor i Finland, samt dessa personers andel av befolkningen i motsvarande ålder.

Index för arbetsoförmåga 2021–2023,
åldersstandardiserat

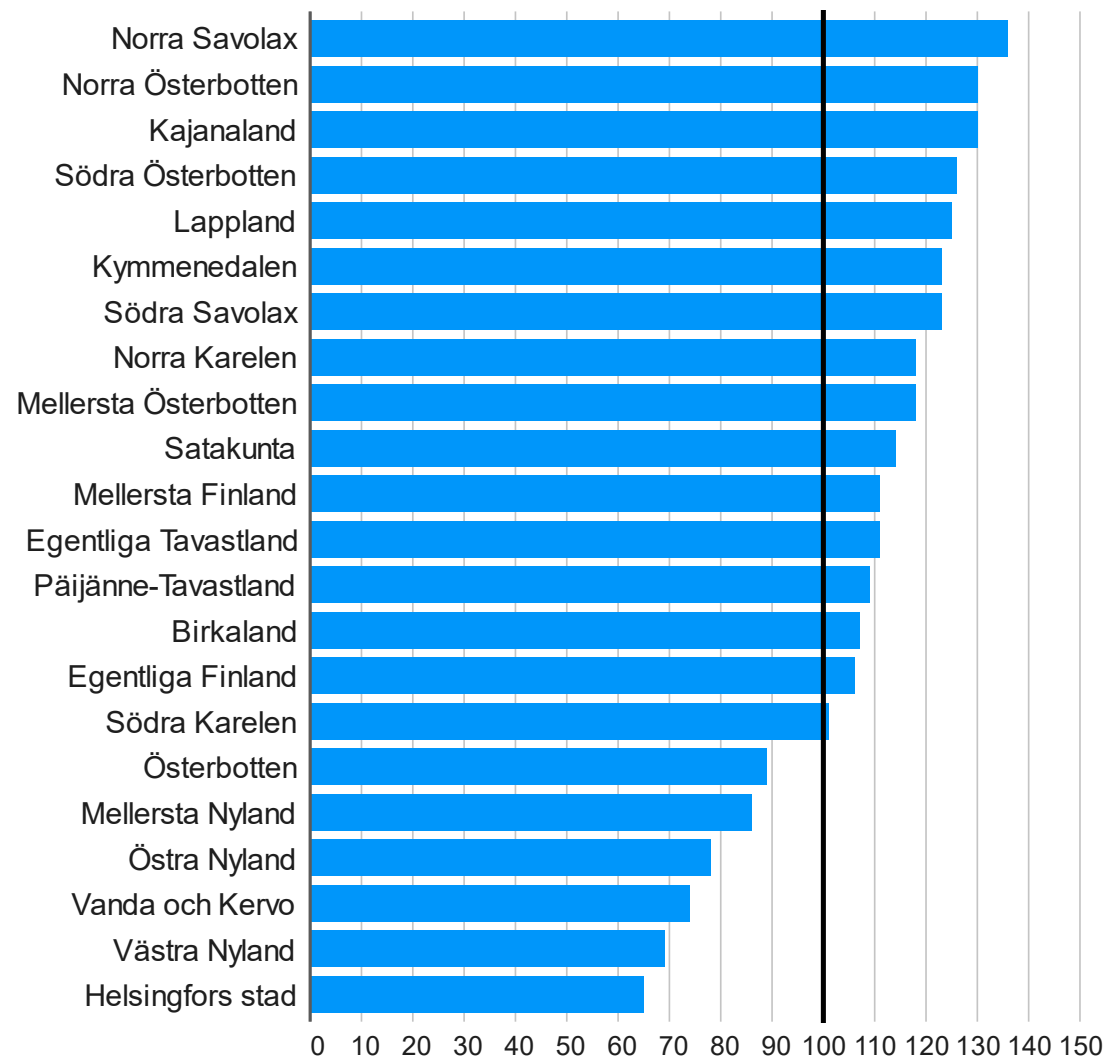

Index för arbetsförmåga 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Källa: Faktaportalen, FPA

Index för arbetsförmåga 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

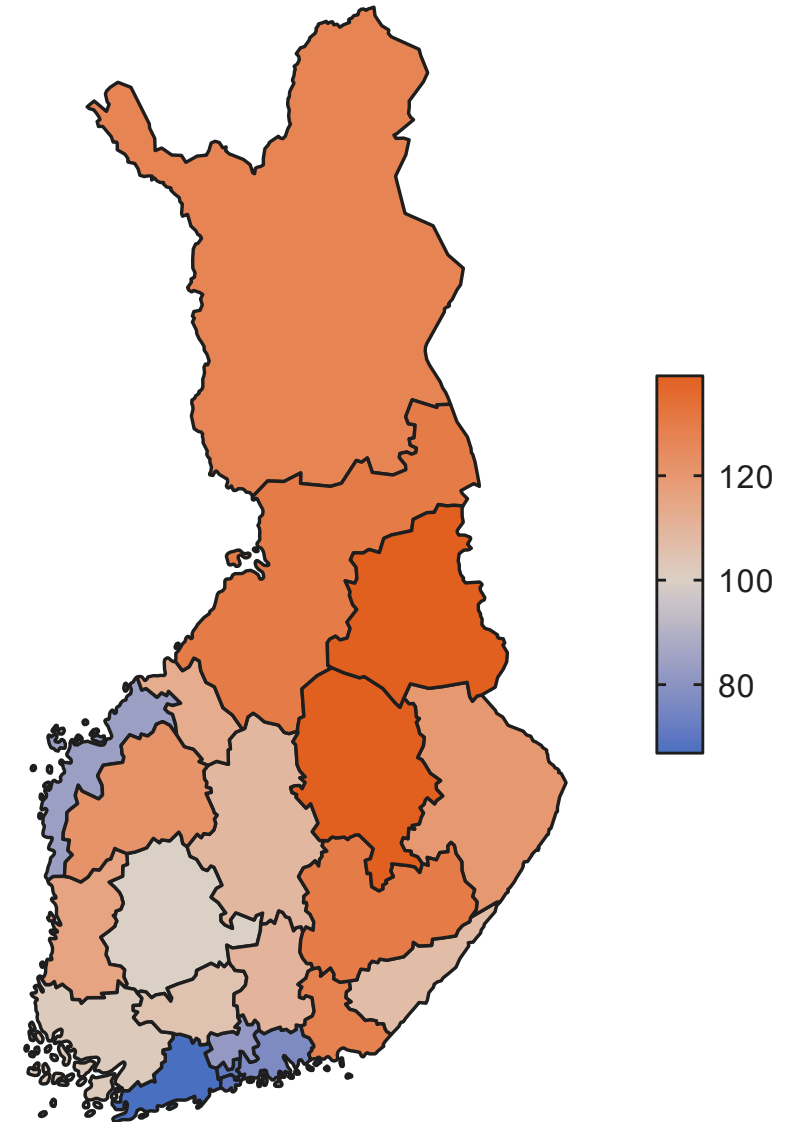
Källa: Faktaportalen, FPA

Sjukpension

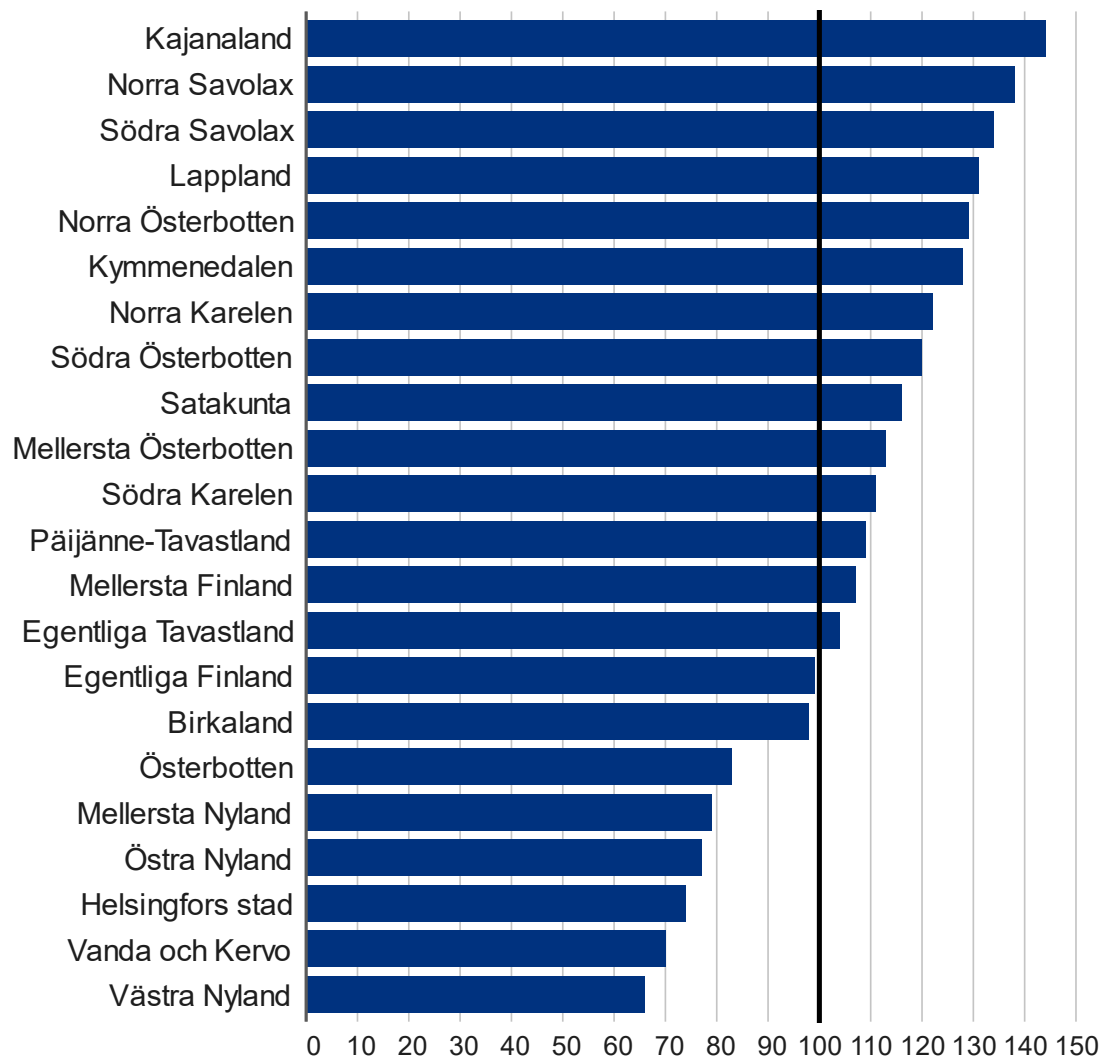
- Indexet beskriver andelen av områdets befolkning som får sjukpension eller delinvalidpension i förhållande till motsvarande andel i hela landet
- Andelen som får sjukpension är störst i Norra Savolax, Norra Österbotten och Kajanaland, minst i Helsingfors, Västra Nylands samt Vanda och Kervo välfärdsområden.

Sjukpension 2021–2023,
åldersstandardiserat

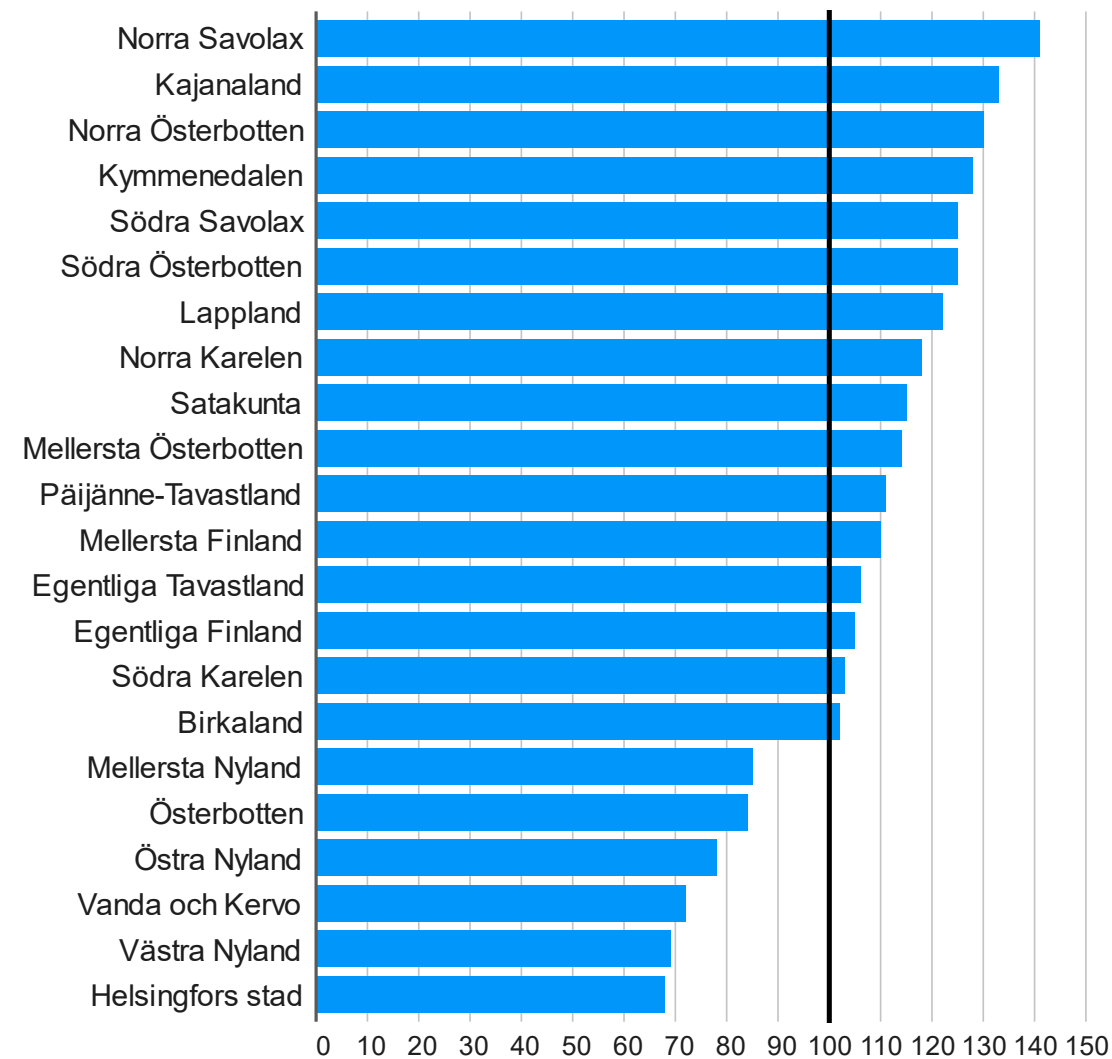

Sjukpension 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Källa: Faktaportalen, FPA

Sjukpension 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

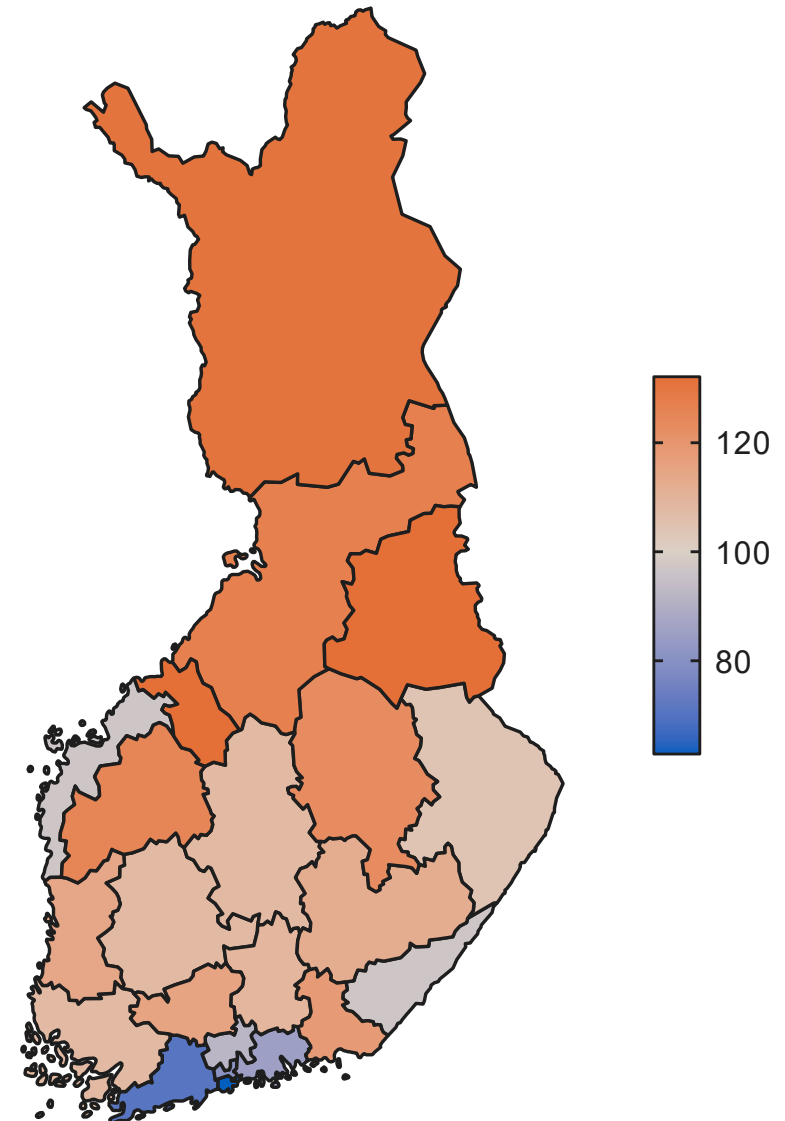
Källa: Faktaportalen, FPA

Sjukdagpenning

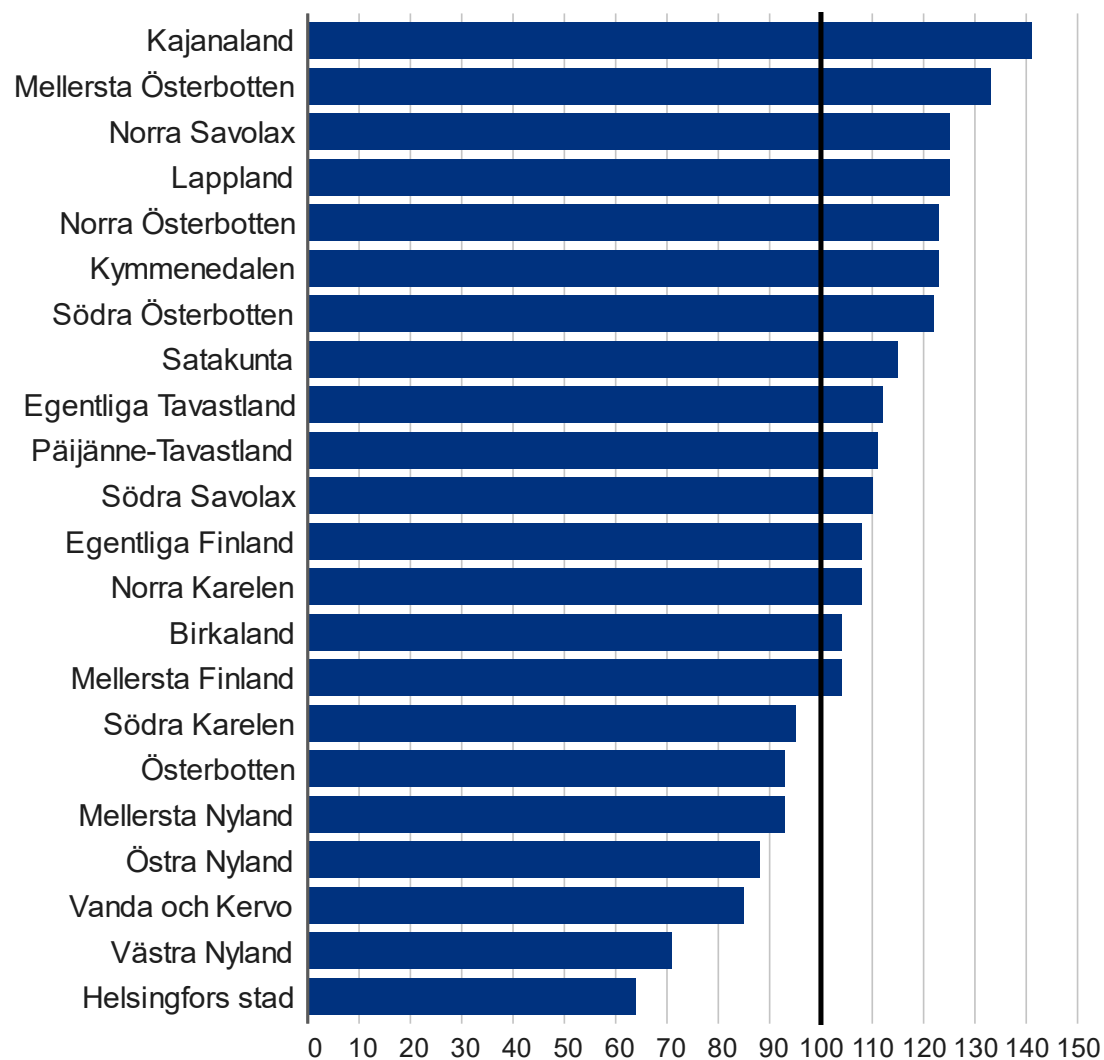
- Indexet beskriver andelen personer i området som har en sjukdagpenningsperiod på över tre månader i förhållande till hela landet
- Att få sjukdagpenning är vanligast i Kajanaland, Mellersta Österbotten och Lappland, mest sällsynt i Helsingfors, Västra Nyland samt Vanda och Kervo välfärdsområde.

Sjukdagpenningar 2021–2023,
åldersstandardiserat

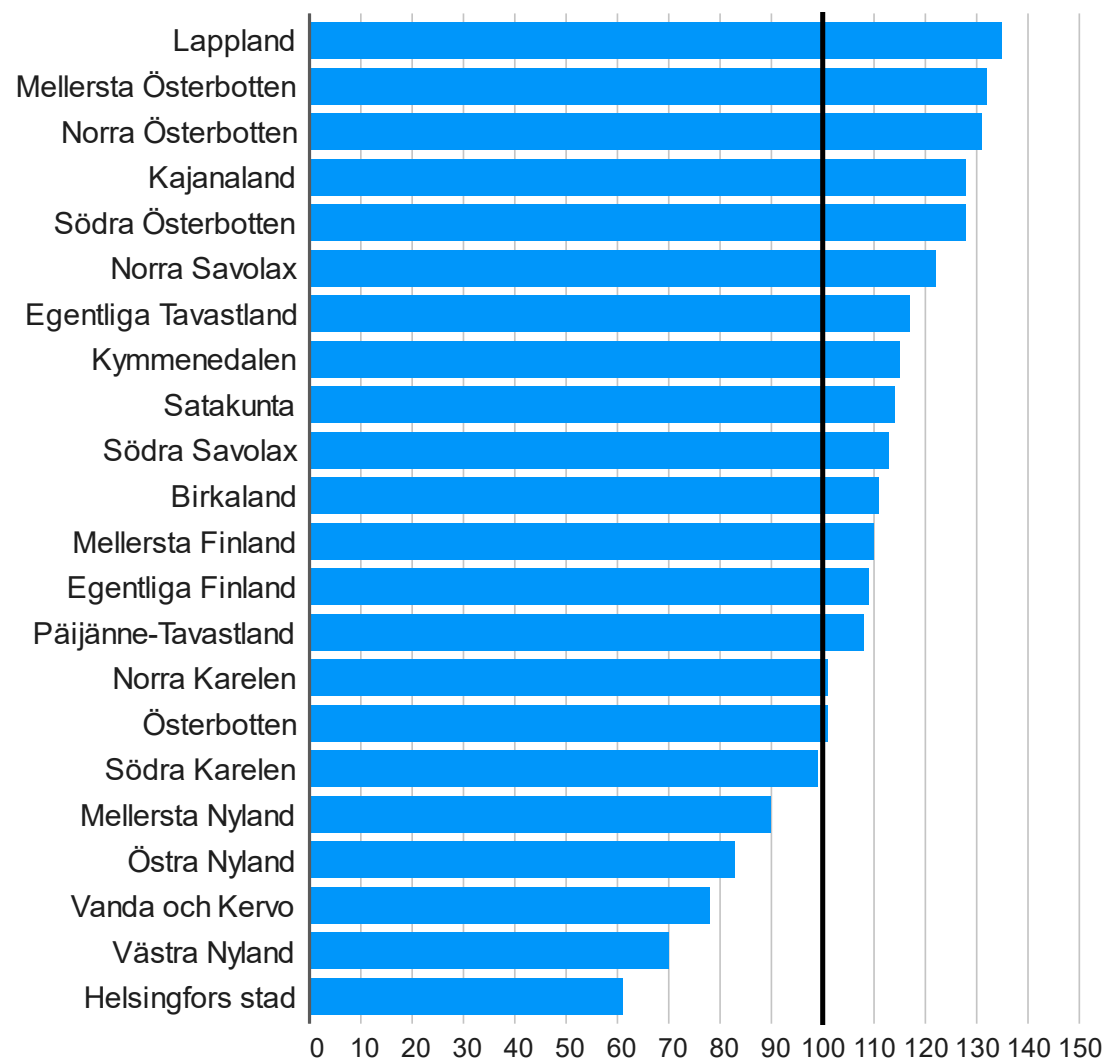

Sjukdagpenningar 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Källa: Faktaportalen, FPA

Sjukdagpenningar 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

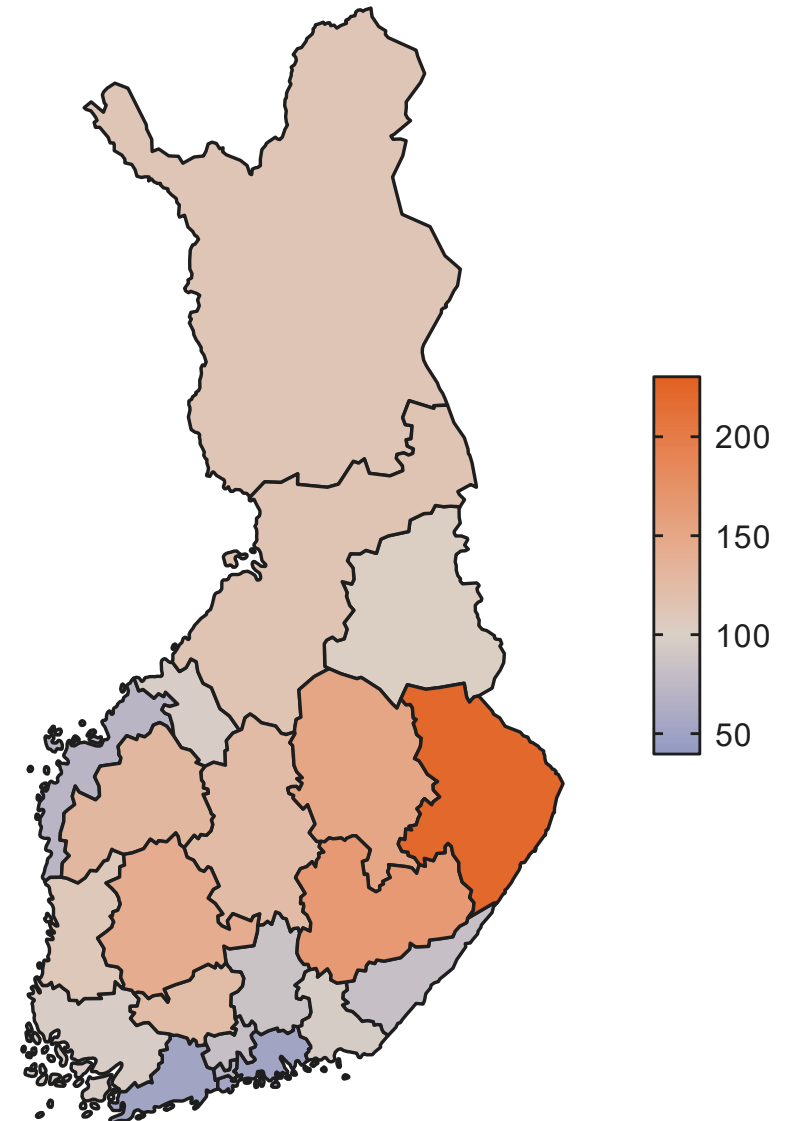
Källa: Faktaportalen, FPA

Positiva beslut om yrkesinriktad rehabilitering

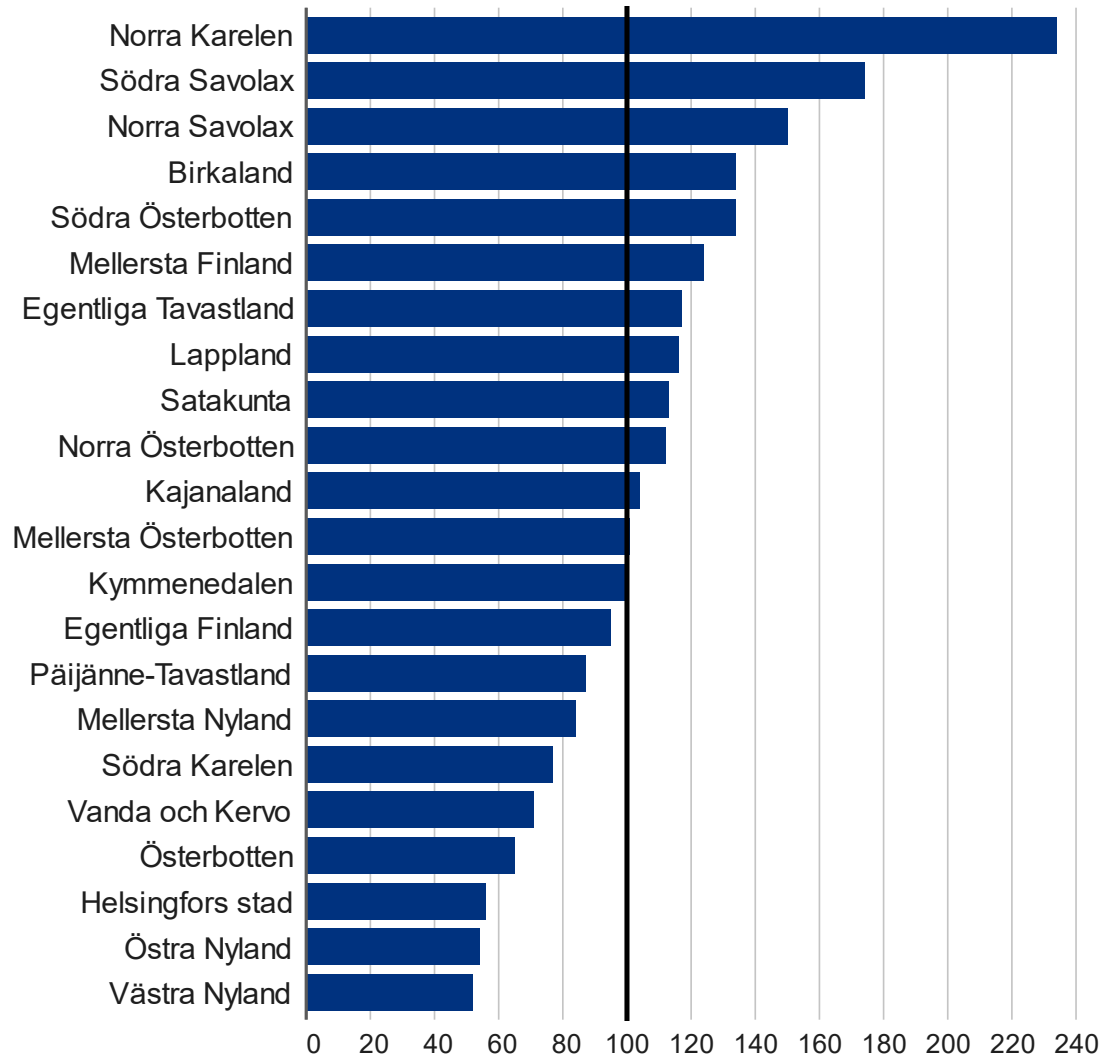
- Indexet beskriver andelen personer som fått positiva beslut om yrkesinriktad rehabilitering i förhållande till hela landet
- Andelen som fått positiva beslut om yrkesinriktad rehabilitering är störst i Norra Karelen, Södra Savolax och Norra Savolax, minst i Västra Nyland, Östra Nyland och Helsingfors

Yrkesinriktad rehabilitering 2021–2023,
åldersstandardiserat

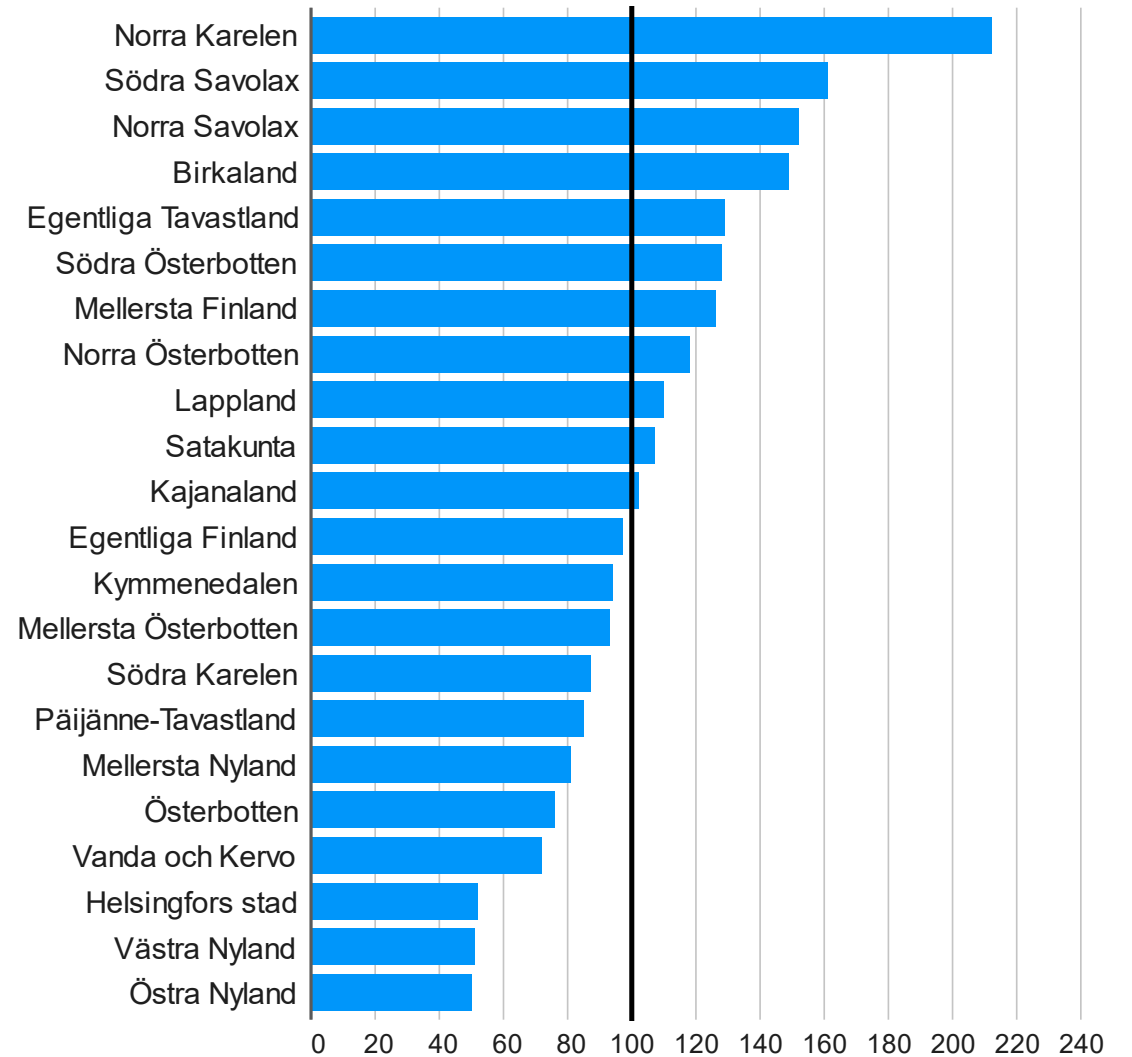

Yrkesinriktad rehabilitering 2021–2023, män
Åldersstandardiserat

Källa: Faktaportalen, FPA

Yrkesinriktad rehabilitering 2021–2023, kvinnor
Åldersstandardiserat

Källa: Faktaportalen, FPA

Mer information

Indexvärden i tabellformat:

[Sotkanet \(THL\)](#)

[Faktaportalen \(FPA\)](#)

Hemsidan på THL och FPA websidor:

<https://thl.fi/sv/statistik-och-data/statistik-efter-amne/sjukdomar-och-olycksfall/nationella-halsoindexet-https://tietotarjotin.fi/sv/statistikdata/670708/nationella-halsoindexet>

Sjuklighet, THL

Elsi Lindell

Suvi Parikka

fornamn.efternamn@thl.fi

Arbetsförmåga, FPA

Kati Sarnola

Riitta Luoto

fornamn.efternamn@kela.fi

